

PÄÄTÖS

Annettu julkipanon jälkeen
24.6.2014

KaivNro:
3030

PÄÄTÖS YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI ANNETTAVISTA MÄÄRÄYKSISTÄ

**Kaivospiirin haltija tai
kaivosyhtiö**

**Mondo Minerals B.V.
Yhteystiedot:
Mondo Minerals B.V. Branch Finland
PL 603
87101 Kajaani**

**Kaivospiiri
Sijainti**

Mieslahti (KaivNro 3030)
Paltamo (kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1)

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa Mondo Minerals B.V.:lle seuraavat kaivospiiriä Mieslahti (KaivNro 3030) koskevat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset.

Perustelut: Kaivoslaki 52 §, 125 § ja 181 §

Lupamääräykset

Lupamääräys 1

Hakijayhtiön on ennen kaivostoiminnan aloittamista tiedotettava hyvissä ajoin suunnitelluista toimenpiteistä Kainuun ELY -keskukselle sen varmistamiseksi, ettei toimenpiteistä aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla.

Perustelut:

Kaivoslain 3 §:stä johtuu, että kaivosviranomaisen on kaivoslupaa myöntäessään varmistauduttava, ettei suunniteltu toiminta ole luonnonsuojelulain säännöksiensä vastaista.

Lupamääräys 2

Kaivostoiminta ei saa aiheuttaa haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 3

Kaivostoiminnasta ei saa aiheutua huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle eikä yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 4

Kaivostoiminta tulee järjestää siten, ettei louhinnassa ja esiintymän hyödyntämisessä tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta, eikä toiminnalla vaaranneta tai vaikeuteta kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 5

Kaivosluvan haltija on velvollinen vuosittain toimittamaan kaivosviranomaiselle selvityksen esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tuloksista tämän luvan mukaiselta alueelta. Selvityksessä on ilmoitettava louhitun malmin ja sivukiven määrä, kaivoksella käsitellyn pintamaan määrä tonneina, kaivoksella tuotetun rikasteen tai vastaavan välituotteen määrä tonneina, kaivoksella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyökuukausina ja erittely kaivoslain 17 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista kaivostoiminnan sivutuotteista.

Perustelut:

Kaivoslaki 18 § 2 momentti ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 31 §

Lupamääräys 6

Kaivosluvan haltijalle ei tässä vaiheessa määrätä kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuutta.

Perustelut

Kaivoksen rakentamistoimenpiteitä ei ole vielä aloitettu.
Kaivoslaki 108 §, 109 § ja 181 §

Lupamääräys 7

Lupamääräykset tarkistetaan ennen varsinaisen kaivostoiminnan aloittamista, kuitenkin viimeistään 1.9.2018.

Perustelut

Kaivoslaki 62 §

Asian käsittely

Asiasta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut asiasta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston Rovaniemen toimipaikan ilmoitustaululla ja osoitteessa www.tukes.fi/kaivosasiat sekä Paltamon kunnan ilmoitustaululla. Asiasta tiedotettiin Väylä -sanomalehdessä. Asia kuulutettiin 21.2.2014 ja on ollut nähtävillä 24.3.2014 saakka. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 24.3.2014.

Lausuntopyynnöt

Asiasta lähetettiin lausuntopyynnöt 21.2.2014 Paltamon kunnalle, Kainuun ELY-keskukselle ja Kainuun liitolle.

Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä kaivosyhtiön tai kaivospiirin haltijan selitys

Kuulutuksen johdosta saadut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä kaivosyhtiön tai kaivospiirin haltijan selitys on esitetty liitteessä 2.

Jatkotoimenpiteet kuulemismenettelyn jälkeen

Kaivosyhtiön tai kaivospiirin haltijan kuuleminen (Kaivoslaki 621/2011) 42 §)

Tukes varasi kaivosoikeuden haltijalle tilaisuuden selityksen antamiseen lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin vaatimuksiin.

Kaivosviranomaisen vastaus lausunnoissa ja mielipiteissä esitettyyn

Kaivosviranomainen katsoo, että Mondo Minerals B.V. Branch Finland on antamassaan selityksessä riittävästi selvittänyt kuulemisessa esiintuodut seikat lausunnoissa ja mielipiteissä esitettyyn. Kaivosviranomainen toteaa lisäksi, että useat lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyistä seikoista tullaan käsittelemään hanketta koskevassa ympäristölupamenettelyssä (esimerkiksi kaivospiirien yhteisvaikutusten arviointi).

Kaivosviranomainen pyytää lausuntojen ja mielipiteiden esittäjiä huomioimaan, että lupamääräykset tarkistetaan vastaavalla menettelyllä siinä vaiheessa uudestaan, kun kaivoksen rakentamistöitä suunnitellaan aloitettavaksi.

Kaivosviranomainen haluaa täsmentää mielipiteissä esitettyyn vielä seuraavaa:

A) Oleelliset puutteet kuulutuksessa ja kuulutusasiakirjoissa

Kaivosviranomainen on toiminut kaivoslain mukaisesti (katso 181 §).

B) Talkki/nikkeli -kysymys

1. Kaivoslupa oikeuttaa hyödyntämään kaivosalueella tavatut kaivosmineraalit.
Kaivoslaki 17 §

2. Kaivosluvan haltija on velvollinen huolehtimaan siitä, että louhinnassa ja hyödyntämisessä ei tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta. Kaivoslaki 18 §

Kaivosviranomainen viittaa lisäksi tämän päätöksen lupamääräykseen 4.

Edellä mainittujen seikkojen johdosta kaivosyhtiön on kaivoslain perusteella otettava sivutuotteena saatava nikkeli talteen, mikäli se taloudellisesti on mahdollista.

Kaivostoiminnan ympäristöluvituksessa huomioidaan myös nikkelin hyödyntäminen ja sen aiheuttamat ympäristövaikutukset.

C) Koelouhoksen turvallisuus

Kaivosviranomainen viittaa tämän päätöksen lupamääräykseen 2.

Kaivosviranomainen velvoittaa kaivosyhtiötä huolehtimaan alueen pitämisestä yleisen turvallisuuden edellyttämässä kunnossa (aitaus, varoituskyltit)

Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin. Kaivoslaki 56 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä Mondo Minerals B.V. Branch Finland:lle, Paltamon kunnalle, Kainuun ELY-keskukselle, Kainuun liitolle, Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan Paltamon kunnan ilmoitustaululla.
Päätöksen antamisesta ilmoitetaan Kainuun Sanomat -lehdessä.

Kaivoslaki 58 §

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on 475 € + 10 * 95 €. Maksuun lisätään toteutuneet ilmoituskustannukset. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun kaivosyhtiölle.

Perustelut: Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

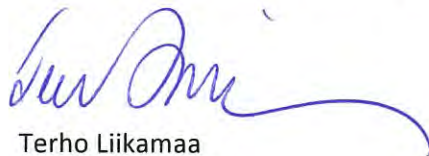
Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteessä 3 esitetystä valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

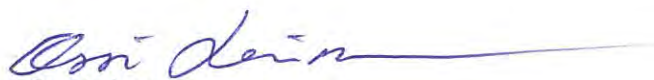
Kaivoslaki (621/2011)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Hallintolainkäyttölaki (586/1996)
Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205.

Terho Liikamaa
Kaivosyli-insinööri

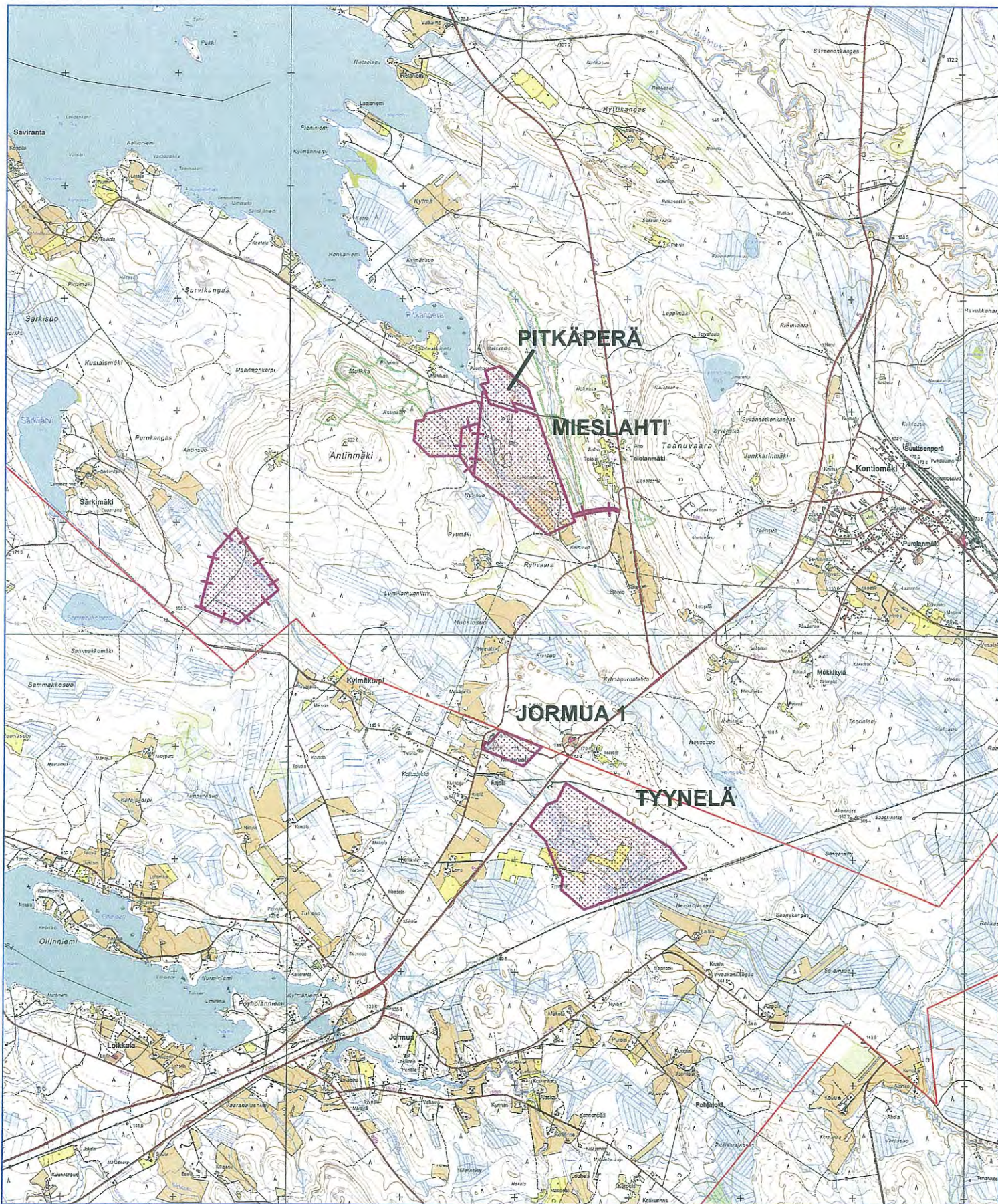

Ossi Leinonen
Ylitarkastaja

LIITTEET	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaivospiirin kartta 2. Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä kaivosyhtiön tai kaivospiirin haltijan selitys 3. Valitusosoitus 4. Lista asianosaisista
JAKELU	Mondo Minerals B.V. Branch Finland Maanmittauslaitos
TIEDOKSI	Paltamon kunta Kainuun ELY-keskus Kainuun liitto Säteilyturvakeskus Asianosaiset

Kaivospiirin kartta

KAIVOSPIIRIT MIESLAHTI, PITKÄPERÄ, JORMUA 1 JA TYYNELÄ

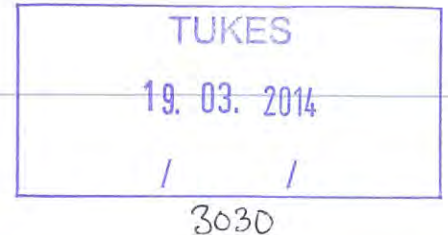

Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä kaivos-
yhtiön tai kaivospiirin haltijan selitys

Marttala Elina

Lähtettäjä: KaivosAsiat
Lähetetty: 19. maaliskuuta 2014 14:30
Vastaanottaja: Marttala Elina; Leinonen Ossi
Aihe: VL: Kainuun ELY-keskuksen lausunnot KaivNro:ista 3030, 5490 ja 806
Liitteet: ELY_lausunto_KaivNro806.pdf; ELY_lausunto_KaivNro3030.pdf;
ELY_lausunto_KaivNro5490.pdf

Lähtettäjä: Ahtonen Joonas [<mailto:joonas.ahtonen@ely-keskus.fi>]
Lähetetty: 19. maaliskuuta 2014 13:46
Vastaanottaja: KaivosAsiat
Aihe: Kainuun ELY-keskuksen lausunnot KaivNro:ista 3030, 5490 ja 806

Hei!

Liitteenä Kainuun ELY-keskuksen lausunnot Tukesin yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi ja vakuuden määräämistä kaivospiireille koskevaa päätöstä varten. Mieslahti KaivNro 3030, Tyynelä KaivNro 5490 ja Jormua 1 KaivNro 806.

terveisin

Joonas Ahtonen
Ympäristölakimies
Kainuun ELY-keskus
joonas.ahtonen@ely-keskus.fi
puh. 0404881802

19.3.2014

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
kaivosasiat@tukes.fi

Viite Lausuntopyyntö 21.2.2014, KaivNro 3030

Kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antaminen ja vakuuden määrääminen, Mondo Minerals B.V., Mieslahti (Paltamo)

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoa pyydetään kuulemisasiakirjasta, jossa on kyse uuden kaivoslain 181 §:ssä määriteltujen yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi ja vakuuden määräämiseksi Paltamon kunnassa sijaitsevalle Mieslahti-nimiselle kaivospiirille. Alueella ei ole tällä hetkellä käynnissä kaivostoimintaa, eikä se ole ympäristöluvan puuttumisen vuoksi vielä mahdollistakaan. Alueella on tehty koelouhintaa viimeksi vuonna 2006.

Kainuun ELY-keskus on lausunut viimeksi 19.9.2013 Mieslahden kaivoksen ympäristölupahakemuksesta. ELY-keskus piti silloin pintavalutuskentän sijoituspaikkaa kaivosalueella sijaitsevien liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentämis- ja hävittämisen vastaisena. Kainuun ELY-keskus huomauttaa myös tämän asian yhteydessä, ettei alueella suoritettujen liito-oravatutkimusten perusteella havaittuja liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ole sallittua luonnonsuojelulain 49 §:n vastaisesti heikentää tai hävittää. ELY-keskus viittaa tältä osin 17.3.2014 antamaansa lausuntoon Mieslahden kaivospiirin laajennushakemuksesta, jossa ELY-keskus edellytti tielinjauksen sijoittamista siten, etteivät liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat heikenny. Heinimäessä sijaitsevan liito-oravan elinpiirin säilymisen kannalta tärkeät kulkuyhteydet koilliseen (Kylmänpuron luonnonsuojelualueet), lounaaseen (Pitkänpuron varsi, pellonreunat) ja etelään (Heinisuon suunta) tulee myös säilyttää.

Oulujärven Pitkänperänlahden pohjukan viitasammakon kutualue on luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukainen lisääntymis- ja levähdyspaikka. Viitasammakko on EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) mukainen tiukasti suojeltu laji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 49 § 1 momentin mukaan kielletty. Luonnonsuojelulain ja kaivoslain noudattaminen edellyttää, ettei lajille aiheudu vahinkoa alueella suoritettavien toimenpiteiden vuoksi.

Valkovuokon esiintymispaikkoja on kaivosalueen sisällä muun muassa suunnitelluilla sivukiven läjitysmailla, vesienkäsittelyalueella ja avolouhoksen alueella. Mondo Minerals B.V. on kaivoshankkeeseen liittyen hakenut lupaa poiketa valkovuokon rauhoitusmääräyksistä luonnonsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaisesti kaivostoimintojen sijoittamiseksi, mutta asiaa ei ole vielä ratkaistu Kainuun ELY-keskuksessa. Ilman

lainvoimaista poikkeuslupaa valkokuokkoesiintymän hävittäminen on luonnonsuojelulain vastaisena kielletty.

Koska Kainuun ELY-keskuksen uusin aluetta koskeva lausunto Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle on annettu 17.3.2014, ei ELY-keskuksella ole tässä vaiheessa syytä lausua asiasta tarkemmin.

Luonto- ja ympäristövastuu -yksikkö

Yksikön päällikkö
Ylitarkastaja

Sari Myllyoja

Ympäristölakimies

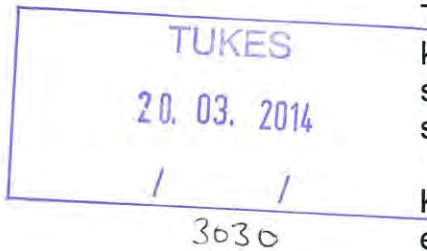
Joonas Ahtonen

Lausunto turvallisuus ja kemikaalivirastolle kaivospiirin Mieslahti (3030) kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamisesta ja vakuuden määrittämisestä.

6/1/2013

KH § 59

Valmistelija: teknisten palveluiden johtaja Mikko Karjalainen p. (08) 615 54660, 044 2885 500.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kunnalta lausuntoa kaivosluvassa annettavista yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamisesta ja vakuuden määrittämisestä. Lausuntopyyntö oheismateriaalina.

Kaivoslain 37 §:n mukaan lupaviranomaisen on pyydettävä malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdontalupaa koskevasta hakemuksesta lausunto siltä kunnalta, jonka alueella toimintaa on hakemuksen perusteella tarkoitus harjoittaa tai jonka alueella luvan mukaisen toiminnan ympäristö- ja muut vaikutukset saattavat ilmetä (toiminnanvaikutusalue). Kaivoslain 52 § 3 momentin mukaan kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

Mieslahden Pitkänperän alue on luonnoltaan ja vesistöltään erityisen herkkää aluetta. Esitetyn kaivospiirin välittömässä läheisyydessä on Natura-alue ja luonnonsuojelualue.

Kaivostoiminasta aiheutuvat melu-, pöly- ja vesistö päästöt aiheuttavat haittaa asumiselle ja alueen virkistyskäytölle. Riskeinä ovat kaivostoiminnan aiheuttamat vaikutukset alueen kasvillisuuteen ja vesistöön. Toiminnan haitalliset vaikutukset tulee selvittää ja ottaa erityisesti huomioon kaivosluvassa annettavia yleisiä määräyksiä annettaessa.

Paltamon kunnanhallitus on lausunnossaan Mieslahden kaivospiiristä 18.10.2011 § 224 todennut muun muassa seuraavasti:

- kaivospiiri ulottuu pohjoisosiltaan Oulujärven rantayleiskaava-alueelle. Kaavassa kyseiset alueet ovat merkinnällä M-1 ja MY-1. Yleiskaavassa ei ole huomioitu kaava-alueelle ulottuvia kaivospiirejä eikä niille mahdollisesti toteutettavia kaivoshankkeita. Alueella tai sen läheisyydessä ei ole muuta voimassa olevaa asema- tai yleiskaavaa.

- toiminta (mm. louhinta, räjäytykset ja liikenne) ei saa aiheuttaa tarpeetonta haittaa asutukselle. Luvassa tulee esittää ehdot, joilla riittävästi rajoitetaan toiminnan melu- ja pölyvaikutuksia (mm. rakenteelliset toimet, toiminta-ajat).

käsittely siten, että suotovesistä ei aiheudu pilaantumisen vaaraa pohja- eikä pintavesille.

- Nollavaihtoehdossa tulee arvioida kaivosalueen nykytilasta aiheutuvat vaikutukset ympäristövaikutukset.

- Lupaehdoissa tulee olla riittävät velvoitteet alueen maisemoimiseksi toiminnan päättyessä.

Kunnanhallitus on täydentänyt Mieslahden kaivospiiristä antamaansa lausuntoa 22.11.2011 § 251 seuraavasti:

- Kunnanhallituksen 18.10.2011 § 224 esitettyjen toiminnan lupaehdojen lisäksi Mieslahden kaivoksen ympäristö- ja vesitalouslupa hakemuksen päätöksessä tulee huomioida ympäristöystävälliset toiminta-ajat: Ympäristöhaittoja aiheuttava toiminta on sallittua vain arkipäivisin (ma - pe) klo 7-22 välisenä aikana. Toimintaa tulee rajoittaa lomakaudella (juhannus - 31.7 välisenä aikana).

- Mahdolliset korvaukset tulee määritellä siten, että haitta tai omaisuuden arvon lasku korvataan täysimääräisesti.

- Jälkihoitotoimenpiteet tulee määrätä sellaisina, että alue maisemoidaan ja varmistetaan, ettei toiminnan päättymisen jälkeenkään tule haitallisia valumia Oulujärveen.

- Aloituslupaa ei tule myöntää ennen kuin kaikki lupa-asiat ovat kunnossa.

- Lupaehdoissa tulee huomioida alueen luonnon erityinen haavoittuvuus, ympäristöarvot (mm. läheiset Natura-alueet ja vesistön läheisyys).

Esittelijä: kunnanjohtaja Arto Laurikainen, puh. 044 2885 600.

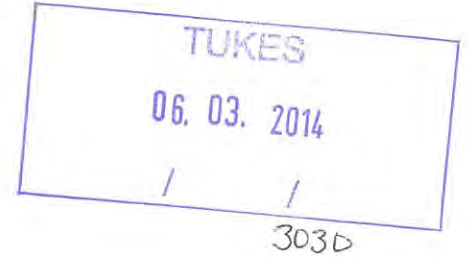
Teknisten palveluiden johtajan ehdotus:

Kunnanhallitus antaa turvallisuus- ja kemikaalivirastolle seuraavan lausunnon Mieslahden kaivospiiristä (KaivNro 30303):

Kaivosluvassa yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavissa määräyksissä tulee ottaa tarpeellisilta osin huomioon mitä Paltamon kunnanhallitus on lausunnoissaan 18.10.2011 § 224 ja 22.10.2011 § 251 ja mitä Paltamon kunnan lupa- ja valvontalautakunta on lausunnossaan 31.10.2006 § 44 lausunut. Lisäksi asiasta päätettäessä tulee ottaa huomioon Pohjois-Suomen Aluehallintovi-

Dnro 42/14

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Valtakatu 2
96100 ROVANIEMI

Viite: Lausuntopyyntöne 21.2.2014, KaivNro 3030

LAUSUNTO KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN ANTAMISESTA JA VAKUUDEN MÄÄRÄÄMISESTÄ

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa Paltamon Mieslahden (KaivNro 3030) kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamisesta ja vakuuden määräämisestä.

Mieslahden kaivospiirin kaivoskivennäiset ovat talkki ja nikkeli. Mieslahden kaivospiiritoimitus on valmis, kaivoskirja on annettu ja alueella on suoritettu louhintaa aiemmin.

Kuulemisen peruste on kaivoslain (621/2011) 181 §. Kaivosviranomaisen on määrättävä vakuuden laji ja suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään vuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle. Lisäksi kaivosviranomaisen on annettava kaivosoikeuden haltijalle yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset kaivoslain (621/2011) 52 §:n 3. momentin ja 125 §:n mukaisesti 30.6.2014 mennessä. Kaivoslain 125 § koskee kaivosturvallisuusluvassa annettavia määräyksiä. Kaivosturvallisuutta koskevat seikat kaivosoikeuden haltijan on tullut selvittää kaivosviranomaiselle 30.6.2013 mennessä. Kaivosturvallisuuteen liittyvät asiat ja määräykset käsitellään ja tarkistetaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston järjestämissä kaivostarkastuksissa.

Kaivosluvassa annettavat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavat määräykset

Voimassa olevassa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on osoitettu merkinnällä EK (ek, ek-t kohdemerkinnät) kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivostoiminnassa olevia alueita apualueineen ja alueita, joilla kaivostoiminnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivospiiri). Maakuntakaavan em. alueilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Kainuun maakuntakaavassa on osoitettu kohdemerkinnällä ek kaivostoimintaan tarkoitettu alue Paltamon kunnan Mieslahteen.

Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on annettu kaivostoimintaan tarkoitetuille alueille seuraava suunnittelumääräys: *"Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä"*.

Kaivospiirin lähialueella sijaitsee Kainuun maakuntakaava 2020:ssa luonnonsuojelualueeksi (SL) ja Natura 2000 -verkostoon kuuluvaksi alueeksi osoitettu alue FI 1200304 Antinmäki-Kylmänpuro-Hevossuo.

Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on annettu luonnonsuojelualueita (SL) koskeva suojelumääräys (MRL 30.2 §): ”Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ympäristökeskuksen lausunto” ja suunnittelumääräys: ”Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei toimenpiteillä vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta ja suojeluarvoja. Alueelle laadittavassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen”.

Natura-alueille on Kainuun maakuntakaava 2020:ssa annettu suunnittelumääräys: ”Natura 2000 -verkoston alueita ja niiden lähellä sijaitsevia alueita koskevassa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava siitä, että suunnitelma tai hanke ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla heikennä merkittävästi Natura-alueiden perusteena olevia luonnonarvoja”.

Paltamon Mieslahden kaivospiirin lähialueella on pysyvää ja loma-asutusta. Kaivospiiri sijaitsee lähellä Oulujärven Mieslahden Pitkänperää. Kainuun liiton näkemyksen mukaan kaivostoiminnan lupamenettelyssä on kiinnitettävä erityistä huomiota alueen lähiasutukselle sekä Natura 2000 -verkostoon kuuluville alueille kohdistuviin haittoihin, melu- ja värinävaikutuksiin, ilmanlaatuun, pinta- ja pohjavesille aiheutuviin haittoihin, häiriötilanteisiin ja tiedottamiseen sekä kaivostoiminnan päättymisen jälkeisiin ympäristövaikutuksiin ja lopetus- ja jälkitoimenpiteisiin.

Kainuun liitto

Hannu Heikkinen
suunnittelujohtaja

Martti Juntunen
maankäyttöasiantuntija

Mieslahden kyläyhdistys ry
 Pertti Penttilä
 Tahvintie 4
 88380 MIESLAHTI

MUISTUTUS

24.3.2014

Tukes/kaivosasiat
 (PL 66 *Valkokatu 2*
 00521 Helsinki) *96100 Rovaniemi*
kaivosasiat@tukes.fi

Asia: **Muistutus Tukesin 12.2.2014 kuuluttamiin
 Mieslahden kaivospiirin laajennukseen (KaivNro 3030)**

Luvan hakija: Mondo Minerals B.V.
 Amsterdam, Alankomaat
 Mondo Minerals B.V.Branch Finland,
 PL 601, 87101 KAJAANI

Vaatimuksemme:

1) Vaadimme Mieslahden (KaivNro 3030) kaivospiirin laajennushakemuksen hylättäväksi. Kuulutuksen yhteydessä esitetyt asiakirjat ovat oleellisen puutteellisia vastoin uuden kaivoslain siirtymäsäännöksiä ja perusoikeuslainsäädäntöä. Mieslahden kaivospiiri on yksi Mondon satelliittikaivospiireistä, eikä kaivospiirin kokonaistilannetta kuvata riittävästi, arviointi kaivospiirin yhteisvaikutuksista puuttuu. Kokonaistilannetta ei kuvata riittävästi ympäristönsuojelun, luonnonsuojelun, eikä myöskään yksityisten ja yhteisöjen edun turvaamisen kannalta.

Toteutettu kuulemismenettely loukkaa alueen ihmisten perusoikeuksia, tietojensaantioikeutta ja riittäviin tietoihin perustuvia osallisuus oikeuksia.

Asiakirjoissa viitataan vain yksittäisen Mieslahden kaivospiirin yleistilanteeseen Mondon kannalta jättäen selvittämättä kaivospiirin jatkoaikahakemuksessa annetut lausunnot, muistutukset sekä Mieslahden ympäristölupahakemuksesta P-S AVI:n tekemän kielteisen päätöksen.

Tukes on jälleen palastellut asian käsittelyn siten, että kuulutusasiakirjoihin ei ole ollenkaan sisällytetty arviointia perusoikeuksiin kuuluvista yksityisten ja yleisten etujen turvaamisesta. Arviointi alueen kaikkien kaivospiirien yhteisvaikutuksista puuttuu, eikä Mondo ole tehnyt edes kaivospiirikohtaista perusoikeustarkastelua.

2) Kyseisen alueen kaikki satelliittikaivospiirit ovat olleet tai parhaillaan ovat erillisissä käsittelyissä jatkoluvan tai yleisten ja yksityisten etujen turvaamismääritysten vuoksi.

Vaadimme hylättäväksi kyseisen alueen kaikkien satelliittikaivospiirien tilanteen tarkistamisen esitetyllä kaivospiirikohtaisella menettelyllä, koska toteutettu kaivospiirikohtainen menettely ei perustu alueen kaivospiirien yhteisvaikutusten arviointiin. Kokonaisharkintaa yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta ei voida esitetyillä tiedoilla luotettavasti toteuttaa.

Esitetystä kuulemismenettelyssä ei ole painotettu kaivoslain uudistamisen tärkeintä elementtiä: alueen väestön perusoikeuksien turvaamista kokonaisharkintaan perustuen. Kaivosviranomaisen on lisäksi erottanut koko perusoikeusharkinnan tämän yksittäisenkin Mieslahden kaivospiirin laajennushakemuksen ulkopuolelle.

Toteutettu menettely alueen kaivospiirien jatkolupien myöntämisestä kaivospiirikohtaisesti ilman kokonaisvaikutusten arviointia, vieläpä perusoikeustarkastelun pois irrottaen jatkolupaharkinnasta, on kaivoslain siirtymäsäännösten tarkoituksen sekä perusoikeuslainsäädännön vastainen.

Toteutettu menettely loukkaa alueen ihmisten ja yhteisöjen perusoikeuksia, tietojensaantioikeutta ja oleellisiin tietoihin perustuvia osallisuus- ja oikeuksia.

3) Vaadimme kaivosoikeudet peruttavaksi alueen kaivospiireiltä KaivNro 3030 sekä Kaivno 886, KaivNro 806, KaivNro 6492 ja KaivNro 5490. Vaadimme kyseiset kaivospiirit purettaviksi. Kyseiset hyödyntämättömät kaivospiirit ovat aiheuttaneet jo useiden vuosikymmenien ajan pelkästään haittaa yleiselle ja yksityiselle edulle mm. kylien kehittämiseksi. Vuosikymmeniä kestäneen haitan edelleen jatkaminen ala-arvoisen löysästi toteutetulla uuden kaivoslain siirtymäsäännösten tarkoittamilla perusoikeustarkasteluilla ilman todellista haittojen kokonaisarvioinnin suorittamista on räikeä perusoikeuksien loukkaus. Loukkaus kohdistuu koko alueen (Mieslahden, Savirannan, Kontiomäen ja Jormuan kylien) ja niiden lähialueiden asukkaisiin, mökkiläisiin, elinkeinoihin sekä vapaa-ajan virkistyskäyttömahdollisuuksiin.

Vesistövaikutukset kohdistuvat pitkäaikaisilta yhteisvaikutuksiltaan Oulujärveen, laajemminkin kuin vain Mieslahdessa ja Jormuanlahdessa.

Perusoikeuksien loukkaus koskee myös samalle alueelle juuri myönnettyä kaivospiirimääräystä KaivNro 6492, jonka käsittelyn yhteydessä Tukes ei ole huomioinut perusoikeuslainsäädäntöä.

Vaatimuksemme yksityiskohtaiset perustelut ovat:

A) Oleelliset puutteet kuulutuksessa

Kulutuksessa mainittiin hakijana olevan Mondo Minerals, mutta ei kerrottu Mondolla olevan samalla alueella useita muita satelliittikaivospiirejä, joiden lupamääräysten tarkastelut ovat myös parhaillaan käynnissä.

Mondo Mineralsin etujen mukaista on hallita noita satelliittikaivospiirejään kokonaisuutena, mutta samalla kaivospiirit (ja niiden mahdollinen satunnainenkin toiminta) ovat kokonaisvaikutuksiltaan jatkuva haitta alueen yksityisille ja yleisille eduille.

Tukes jätti kuulutuksessaan kuvaamatta tuon alueen kaivospiirien kokonaisuuden, ja antoi kuulutuksella mahdollisuuden muistutuksien ja mielipiteiden jättämiseen vain Mieslahden kaivospiirin laajennushakemuksesta (KaivNro 3030). Alueen kaivospiirit (joita ei kuulutuksessa kuvailtu) sijaitsevat molemmin puolin Paltamon kunnan ja Kajaanin kaupungin rajaa, eikä lupa-asiaa Kajaanin kaupungille edes kuulutettu Mieslahden kaivospiirin osalta. Kaivospiirien kokonaisvaikutusten arvioinnin toteutumiseksi kuulutus olisi pitänyt julkaista myös Kajaanin kaupungissa ilmestyvässä yleisessä sanomalehdessä. Mielestämme Kajaanin ja Paltamon kuntien rajoilla olevat kaivospiirit olisi pitänyt kuuluttaa molemmissa kunnissa. (Naapuruuslaki)

Toteutettu menettely loukkaa alueen ihmisten ja yhteisöjen perustuslain 2§:n 2 momentin, 14§:n ja 20§:n 2 momentin turvaamaa mahdollisuutta vaikuttaa omaan elinympäristönsä tulevaisuuteen. Noissa säädöksissä edellytetään julkisen vallan menettelyllään turvaavan jokaisen osallisuus oikeuden ja tietojen saannin elinympäristönsä tulevaisuuteen liittyvissä päätöksenteoissa jo niiden varhaisissa käsittelyvaiheissa.

Tämä oleellisten tietojen anto ei toteudu näissä kuulutusasiakirjoissa.

B) Oleelliset puutteet kuulutusasiakirjoissa

Tukesin antamassa kuulutusasiakirjassa 12.2.2014 ei kuvailla Mieslahden kaivospiirin historiaa eikä myöskään sitä, että vain vähän aikaisemmin, 28.11.2013, Tukes oli hyväksynyt Mieslahden kaivospiirille (KaivNro 3030) jatkoajan 27.11.2018 saakka. Kyseisessä jatkoaikapäätöksessä Tukes tiedotti, että perusoikeuksien turvaamiseen liittyvät määräykset annetaan myöhemmin erikseen. Annetulla jatkoaikapäätöksellä turvattiin ainoastaan Mondon kaivosoikeus eikä Tukes jatkoaikapäätöstä tehdessään ottanut huomioon annettuja lausuntoja, muistutuksia ja mielipiteitä kaivos hankkeen haitallisista vaikutuksista. Nimenomaan kaikkien kaivospiirien yhteisvaikutuksista oli huomautettu, mutta niitä ei huomioitu jatkoaikapäätöksessä.

Annetussa kuulutusasiakirjassa 12.2.2014 Mieslahden kaivospiirin laajennushakemuksesta ei mainita yhteyttä 28.11.2013 annettuun Mieslahden kaivospiirin jatkoaikapäätökseen ja siitä poisjätettyyn perusoikeuksien tarkistusmenettelyyn. Tästäkin kaivospiirin laajennuslupakäsittelystä on kaivosviranomaisen rajannut perusoikeustarkastelun käsittelyn ulkopuolelle. Toteutettua menettelyä on pidettävä yleisen edun ja asianomistajien edun kannalta asiakokonaisuuden palastelumenettelynä, jolla oleellisesti hämärretään alueen väestön ja yhteisöjen vaikuttamismahdollisuuksia asiakokonaisuuteen. Samaa hämärtämistavoitetta kuvastaa myös alueen muidenkin kaivospiirien kokonaistilanteen kuvaamattomuus ja vaikeneminen muistuttajien jo aikaisemmin vaatimasta haittojen kokonaisarvioinnista. Samoin usean satelliittikaivospiirin muodostaman yhtenäisen alueen jakaminen kahteen osaan siten, että puolet kuulutetaan Paltamossa ja puolet Kajaanissa, ja kummassakin kunnassa vain yksittäisinä kaivospiireinä, on asianomistajien oikeusturvaa loukkaavaa.

Erikseen huomautamme Mieslahden kaivospiirin jatkoaikakäsittelyn yhteydessä annetuista useista mielipiteistä, muistutuksista sekä Kainuun ELY-keskuksen lausunnosta, joissa vaadittiin alueen kaikkien kaivoshankkeiden yhteisvaikutusten arviointia. Tukes ei kuitenkaan ole yhteisvaikutuksia ottanut arvioitavaksi tässäkään kuulutuksessa.

Kaivoslaki velvoittaa ottamaan huomioon alueiden käytön suunnittelujärjestelmät ja -tavoitteet sekä ympäristövaikutusten arviointien tulokset. Näitä seikkoja ei ole tässä kuulutusasiakirjoissa kuvattu, eikä asiakirjoissa ole annettu alueiden käyttösuunnitelmien näkökulmasta riittäviä tietoja.

Kaivoslain tarkoituksen mukaan kaivoslupaharkinta tulee yhteen sovittaa myös muiden maankäyttöä säätelevien lakien ja hallintolain suhteen ja hankkeiden vaikutusten kokonaisvaltaiseen tarkasteluun niin välittömien kuin myös välillisten ympäristövaikutusten osalta. Tätä kaivoslain yleistarkoitusta ei ole näissä kuulutusasiakirjoissa noudatettu. Kuulutusasiakirjoihin ei sisälly sellaista aineistoa, joiden perusteella tuo yhteensovittaminen kokonaisvaltaiseen harkintaan perustuen olisi mahdollista luotettavasti tehdä.

C) Puutteet Mondo Mineralsin Mieslahden kaivospiirin laajennushakemuksessa

Laajennushakemuksessa ei tuoda esille kaivospiirin historiaa. Alkuaan kaivoskivennäisenä on ollut talkki, mutta jatkoaikapäätöksessä on nikkeli mainittu sivutuotemahdollisuudeksi. Nyt Mieslahden kaivospiirin laajennushakemuksessa toistuu sivutuotemahdollisuutena nikkeli, ilman kuvausta tai hakemusta alkuperäisen kaivosluvan kaivosmineraalin muuttamisesta. Nikkelin merkitseminen kaivosmineraaliksi on sikäli tarpeen, että nikkeli on ympäristövaikutuksiltaan hankala mineraali. Laajennushakemusta ei kuitenkaan perustella nikkelipitoisuuksilla malmiossa tai sivukivissä tai louhoksen sijoittamiseksi nikkelisaannon kannalta parempaan paikkaan.

Erityisesti huomautamme jo jatkolupakäsittelyyn annetuista muistutuksista mineraalien ympäristöominaisuuksista. Kuitenkin kaivospiirin mineraalien ympäristöominaisuudet ovat edelleen selvittämättä. Pelkkä nikkelin sivutuotantomahdollisuuden ilmaus ei riitä. Malmioon sisältyy mustaliuskekerros, joka on sama kuin Talvivaarassakin, samoine haitallisine ominaisuuksineen. Tätä ei kuitenkaan asiakirjoissa tuoda esille. Nikkelin, rikin, arseenin, uraanin ja uraanin hajoamistuotteiden tai muiden haitallisten aineiden ympäristövaikutuksien arviointeja ei hakemusasiakirjoissa ole kuvattu. Hakemusasiakirjat ovat tältä osin oleellisesti puutteellisia.

Mondo toteaa, ettei tällä hetkellä alueella ole kaivostoimintaa käynnissä. Todellista tarvetta kaivospiirille ei esitetä eikä kaivospiirin hyödyntämiselle ole aikataulua kuvattu. Tukesin antamassa jatkoluvassa oli kaivospiirin perusteluksi mainittu Mondon tarvitsemat reservimineraalit, mutta tätä ei edes tässä selvityksessä tuotu esille. Kaivospiirin aiottua toimintaa kuvataan toteutettavan pääasiassa kampanjaluonteisesti lähinnä talviaikoina lähes 30 vuoden ajan. Tämän satelliittikaivoksen luonne on todellisuudessa kaivosmineraalireservi eikä todellista hyödyntämistarvetta esiintymälle ole osoitettu.

Esitämme Tukesille kysymyksen, onko reservissä oleville kaivospiireille/valtausalueille olemassa lainsäädännössä hallussapidolle määräaika.

Kaivospiirin vuosikymmenien haittavaikutus muuhun maankäyttöön syntyy, vaikkei hyödyntämistä aloitettaisikaan. Reservissäkin olevan kaivospiirin haitta muulle maankäytölle on ilmeinen, mistä on jo vuosikymmenten kokemus.

Kuulutusasiakirjan kohdassa *'Kaivospiirin alueesta'* viitataan tehtyyn YVA-selvitykseen ja Natura-arviointiin, mutta ei viitata Mondon ympäristölupahakemukseen, jonka PSAVI Nro 94/2013/1 hylkäsi sillä perusteella, ettei lupamääräyksillä voitaisi estää ympäristön turmeltumista Oulujärven Pitkänperän lahdessa. Kyseisiä haittoja ei myöskään estä tämän kaivospiirin laajennushakemuksen mukainen läjitysalueiden ja vesienkäsittelytoimenpiteiden siirto uuteen paikkaan.

Kaivospiirin laajennuksen yhtenä perusteena mainitaan olevan haittojen vähentäminen Kylmänpuron Natura-alueelle. Haitta tunnustetaan syntyvän läjitysalueen suotovesistä ja pölylaskeumista. Kun luontoarvoille syntyvää haittaa pyritään vähentämään siirtämällä sama läjitysalue uuteen luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettuun valkovuokon esiintymäalueen päälle, ei esitettyä kaivospiirin laajennusperustetta voi pitää hyväksyttävänä.

Hakemukseen sisältyy myös uuden tieyhteyden rakentaminen ja sille tarvittavan apualueen määrittäminen. Perusteluksi esitetään että uusi tieyhteys vie raskaan liikenteen pois Savirannan paikallistieltä. Kuitenkin mainitaan, että alkuvaiheessa kaivoksen liikenne tapahtuu Savirannan paikallistien kautta. Tällä järjestelyllä syntyy ensin haitta Savirannan paikallistielle ja myöhemmin syntyy uuden tieyhteyden aiheuttamat haitat. Kokonaishaittoja ei ole arvioitu. Ei ole tarkemmin määritelty, milloin tieyhteys rakennetaan.

Uusi tieyhteys väitetään linjatuksi luontoselvityksessä siten, että luontovaikutukset olisivat mahdollisimman pienet. Väitetään myös, että Kainuun ELY-keskuksen lausunnon mukaan hanke ei vaadi luonnonsuojelulain 49:n 3 momentin mukaista poikkeamislupaa liito-oravan rauhoitusmääräyksistä. Tuollaista Kainuun ELY-keskuksen lausuntoa ei kuitenkaan ole liitetty laajennushakemuksen liitteeksi. Aikaisemmin Kainuun ELY-keskus on antanut lausunnon Mieslahden kaivospiirin jatkoaikahakemukseen ja siinä yhteydessä huomauttanut Mondolle ja kaivosviranomaiselle, että: *"Luonnonsuojelulain 49 § 1 momentin mukainen liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskielto on voimassa suoraan ilman erillistä viranomaisen päätöstä. Kaivospiiritoimitus tai ympäristölupa eivät oikeuta poikkeamaan luonnonsuojelulain rauhoitusmääräyksistä. Kainuun ELY-keskus katsoo, että tielinjauksen tarkistaminen maastossa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen varalta ennen kuin uutta tieyhteyttä ryhdytään rakentamaan on välttämätöntä sen varmistamiseksi, ettei tien rakentaminen aiheuta luonnonsuojelulain 49 § 1 momentin vastaista seuraamusta."* Tuohon nähden kuulutusasiakirjoissa esitetty väite, ettei tielinjaus vaatisi liito-oravan suhteen poikkeamislupaa, on perusteeton ja suorastaan harhauttava. Aikaisemmin Kainuun ELY-keskus on lausunut mm.:

- *Heinimäen laella olevan pellon reunametsissä sekä Heinimäen pellon ja rinteiden alla olevan pellon välisessä rinteessä on liito-oravan elinpiirin ydinalue, johon kuuluu useita lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Uusi tieyhteys sekä rinteiden alapuoleiselle pellolle suunniteltu malmin varastoalue sivuavat liito-oravan elinpiiriä. Kainuun ELY-keskus edellyttää, että ennen uuden tieyhteyden*

rakentamista linjauksen paikka on tarkistettava maastossa ELY-keskuksen ja toiminnanharjoittajan yhteisellä maastokäynnillä sen varmistamiseksi, ettei tien rakentaminen hävitä tai heikennä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Heinimäessä olevan liito-oravan elinpiirin säilymisen kannalta tärkeät kulkuyhteydet koilliseen (Kylmänpuron luonnonsuojelualueet), lounaaseen (Pitkänpuron varsi, pellonreunat) ja etelään (Heinisuon suunta) tulee säilyttää.

Laajennushakemuksessa mainitaan lähimpien asuttujen talojen ja loma-asuntojen sijaitsevan noin puolen kilometrin päässä kaivoksen pohjois- ja luoteispuolella. Itäpuolen kiinteistöille syntyviä haittoja hakija vähättelee väittämällä, että valtatie 22:n aiheuttama melu ja tärinä ovat paljon kaivostoimintaa merkittävämpää. Tälle väitteelle ei ole esitetty perusteluja. Kyseisten kiinteistöjen kohdalla raskas kaivosliikenne kiertäisi kiinteistöt kolmelta puolelta aiheuttaen melu, tärinä ja pölyvaikutuksia, joita uusia vaikutuksia ei voi pitää vähäisinä. Vaikka kaivosliikenne kampanjaluonteisena ei olisikaan jatkuvaa, niin nimenomaan kampanjaluonteisena se korostetusti erottuisi luontaisesta liikennemääristä ja taustamelusta, erityisesti kiertäessään kiinteistöt paikallistietä pitkin. Kaivosliikenteen mukana leviävä pöly ei muodosta pelkästään ajoittaista haittaa, vaan kumuloituvasti kertyvä pölyhaitta muodostaa pysyvälouenteisen haitan kiinteistöille ja maanviljelyksille. Tätä haittaa ei hakija ole arvioinut, ei pölyn ominaisuuksia eikä kumuloituvia vaikutuksia kaivospiirin ympäristöön eikä myöskään kuljetusreiteille.

Kuulutusasiakirjoissa ei kuvailla sivukivien ja malmikiven ympäristövaikutuksellista eroa eikä suotovesien analyysijä esitetä. Siten esitettyjä suotovesien käsittelyratkaisujen tehokkuuksia ei voi luotettavasti arvioida. Joka tapauksessa laajennushakemuksessa esitettyä suotovesien puhdistusta, vain arseenin saostusta, on pidettävä riittämättömänä. Arseenin suhteen saostusmenetelmät toimivat yleisestikin huonosti, eikä hakija ole esittänyt luotettavaa kuvausta arseenin saostuksen toimivuudestaan. Nikkelin saostusta suotovesistä hakija ei edes ehdota, vaikka Pitkänperän nikkelikuormituksen kasvu oli keskeinen ympäristöluvan hylkäyksen peruste.

Ainoana jätevesien puhdistusratkaisuna muiden kuin arseenin suhteen näyttää olevan uusi pintavalutuskosteikko. Pintavalutuskosteikot toimivat kohtuullisesti fosforin ja typenkin sitoijina, kesäaikaan, mutta liukoisten malmimineraalien puhdistustehosta ei ole näyttöjä, eikä hakijakaan sellaisia esitä. On todennäköistä, että talvisaikaan jäätyneeseen kosteikkoon ei sitoudu haitallisia mineraaleja. On myös todennäköistä, että keväällä sulamisvesien mukana huuhtoutuu kosteikosta aikaisemmatkin kertyneet aineet Pitkänperän lahteen. Esitetty vesienkäsittelyratkaisu ei ole riittävä.

D) Kaivospiirien yhteisvaikutusten arviointi puuttuu

Mondo on viitannut alueen kaivospiirien jatkolupahakemuksissaan Mieslahden esiintymään, jolla Mondo tarkoittaa alueen kaikkien nykyisten kaivospiirien alueelle ulottuvaa esiintymää. Esiintymän laajuus usean kaivospiirin alueelle oli perusteluna kaivoslupia haettaessa, mutta haitta-arvioinnit kohdistetaan vain kaivospiirikohtaisesti. Tätä emme hyväksy.

Mieslahden kaivospiirin jatkamislupakäsittelyssä on yhteisvaikutusten arvioinnin välttämättömyydestä lausuttu, muistutettu ja mielipiteitä esitetty, mutta jatkolupapäätöksissä kyseiset huomautukset ovat kokonaan sivuutettu. Tämä on törkeä perusoikeusloukkaus.

E) Alueen kaivospiirit tulee purkaa.

Mieslahden esiintymään liittyviä kaivospiirejä on määritelty jo 1950 -luvulla. Siihen aikaan ei kaivoslupia myönnettäessä perusoikeustarkasteluja ole tehty, ei silloinkaan, kun uudet perusoikeuslainsäädännöt tulivat voimaan. Valtiontalouden tarkastusvirasto huomautti jo tarkastuskertomuksessaan 154/2007 kaivosviranomaista toimimisesta lähinnä kirjaamiskonttorina kaivosyhtiöiden hakemusten ja toiminnan valvonnan suhteen. Esim. tarkastuskertomuksen sivulla 44 VTV toteaa, että: *"Kaivoslain rinnalle on tullut uutta ympäristönsuojelu-, luonnonsuojelu- sekä perusoikeuksia koskevaa lainsäädäntöä, joka on tullut ottaa huomioon kaivoslain mukaisia päätöksiä tehtäessä. Tämä lainsäädäntö on vaikuttanut kuitenkin vain vähän kaivoslain mukaiseen päätöksentekoon."* Tukes on jatkanut tällä samalla moititulla linjalla.

Kyseisten kaivospiirien jatkamiset toistuvasti, ilman asianmukaisia kuulemismenettelyjä, ovat estäneet alueen hyödyntämismahdollisuudet muuhun käyttöön jo vuosikymmenien ajan. Kaivosyhtiölle kaiken varalta reserviksi tarkoitetut kaivospiirit Mieslahden, Savirannan, Kontiomäen ja Jormuan alueella heikentävät kaivoslain 48§:ssä mainitulla tavalla merkittävästi paikkakunnan asutus- ja elinkeino-oloja eikä mainittua haittavaikutusta voida lupamääräyksin poistaa. (Kaivoslaki 52.3 §)

Tätä kohtuutonta haittaa ei enää saa jatkaa. Vaadimme kaivosviranomaista ryhtymään välittömästi toimiin tuon alueen kaikkien kaivospiirien purkamiseksi.

Paltamossa 24.3.2014

Pertti Penttilä, puheenjohtaja
Mieslahden kyläyhdistyksen puolesta

Marttala Elina

Lähettäjä: Heikki M. Kempainen <kemppe@hotmail.com>
Lähetetty: 28. maaliskuuta 2014 16:55
Vastaanottaja: KaivosAsiat
Aihe: FW: Muistutus KaivNro 3030
Liitteet: 1773_001.pdf

HEI !

Lähetämme Muistutuksen kaivoslain siirtymäsäännösten nojalla Tukesin 21.2.2014 kuuluttamiin KaivNrrp 3030 kaivospiiriä koskeviin selvityksiin.

Terveisin
Heikki Kempainen

From: raija.potila@ristijarvi.fi
To: kemppe@hotmail.com
Subject: tässä koko juttu
Date: Fri, 28 Mar 2014 14:09:13 +0000

Terveisin Raija

Lähettäjä: yhteispalvelu@ristijarvi.fi [<mailto:yhteispalvelu@ristijarvi.fi>]
Lähetetty: 28. maaliskuuta 2014 16:06
Vastaanottaja: Potila Raija
Aihe: Attached Image

Heikki Kemppainen
Pappilantie 30
88400 Ristijärvi
Kajaanintie 143
88470 Kontiomäki
Puh. 041-435 9153

MUISTUTUS
24.03.2014

TUKES
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

**Asia: Muistutus kaivoslain siirtymäsäännösten nojalla Tukesin 21.2.2014
Kuuluttamiin KaivNro 3030 kaivospiiriä koskeviin selvityksiin**

Luvan hakija: Mondo Minerals B.V.
Amsterdam, Alankomaat
Mondo Minerals B.V.Branch Finland,
PL 601, 87101 KAJAANI

Vaatimuksemme:

1) Vaadimme Mieslahden (KaivNro 3030) kaivospiirin laajennushakemuksen hylättäväksi. Kuulutuksen yhteydessä esitetyt asiakirjat ovat oleellisen puutteellisina vastoin uuden kaivoslain siirtymäsäännöksiä ja perusoikeuslainsäädäntöä. Mieslahden kaivospiiri on yksi Mondon satelliittikaivospiireistä, eikä kaivospiirin kokonaistilannetta kuvata riittävästi, arviointi kaivospiirin yhteisvaikutuksista puuttuu. Kokonaistilannetta ei kuvata riittävästi ympäristönsuojelun, luonnonsuojelun, eikä myöskään yksityisten ja yhteisöjen edun turvaamisen kannalta.

Toteutettu kuulemismenettely loukkaa alueen ihmisten perusoikeuksia, tietojensaantioikeutta ja riittäviin tietoihin perustuvia osallisuus oikeuksia.

Asiakirjoissa viitataan vain yksittäisen Mieslahden kaivospiirin yleistilanteeseen Mondon kannalta, jättäen selvittämättä kaivospiirin jatkoaikahakemuksessa annetut lausunnot, muistutukset sekä Mieslahden ympäristölupahakemuksesta tehdyn kielteisen päätöksen.

Tukes on jälleen palastellut asian käsittelyn siten, että kuulutusasiakirjoihin ei ole ollenkaan sisältynyt arviointia perusoikeuksiin kuuluvista yksityisten ja yleisten etujen turvaamisesta. Arviointi alueen kaikkien kaivospiirien yhteisvaikutuksista puuttuu, eikä Mondo ole tehnyt edes kaivospiirikohtaista perusoikeustarkastelua.

2) Kyseisen alueen kaikki satelliittikaivospiirit ovat olleet, tai parhaillaan ovat palastelluissa käsittelyissä jatkoluvan tai yleisten ja yksityisten etujen turvaamismääritysten vuoksi.

Vaadimme hylättäväksi kyseisen alueen kaikkien satelliittikaivospiirien tilanteen tarkistamisen esitetyllä kaivospiirikohtaisella menettelyllä, koska toteutettu kaivospiirikohtainen menettely ei perustu alueen kaivospiirien yhteisvaikutusten arviointiin. Kokonaisharkintaa yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta ei voida esitetyillä tiedoilla luotettavasti toteuttaa.

Esitetyssä kuulemismenettelyssä ei ole painotettu kaivoslain uudistamisen tärkeimpää elementtiä: alueen väestön perusoikeuksien turvaamista kokonaisharkintaan perustuen. Kaivosviranomaisen on lisäksi erottanut koko perusoikeusharkinnan tämän yksittäisenkin Mieslahden kaivospiirin laajennushakemuksen ulkopuolelle.

Toteutettu menettely alueen kaivospiirien jatkolupien myöntämisestä kaivospiirikohtaisesti ilman kokonaisvaikutusten arviointia, vieläpä perusoikeustarkastelun pois irrottaen jatkolupaharkinnasta, on kaivoslain siirtymäsäännösten tarkoituksen sekä perusoikeuslainsäädännön vastainen.

Toteutettu menettely loukkaa alueen ihmisten ja yhteisöjen perusoikeuksia, tietojensaantioikeutta ja oleellisiin tietoihin perustuvia osallisuus oikeuksia.

3) Vaadimme kaivosoikeudet peruttavaksi alueen kaivospiireiltä KaivNro 3030 sekä Kaivnro 886, KaivNro 9441, KaivNro 806 ja KaivNro 5490. Vaadimme kyseiset kaivospiirit purettaviksi. Kyseiset hyödyntämättömät kaivospiirit ovat aiheuttaneet jo useiden vuosikymmenien ajan pelkästään haittaa yleiselle ja yksityiselle edulle.

Tuon vuosikymmeniä kestäneen haitan edelleen jatkaminen ala-arvoisen löysästi toteutetulla uuden kaivoslain siirtymäsäännösten tarkoittamilla perusoikeustarkasteluilla, ilman todellista haittojen kokonaisarviointin suorittamista, on räikeä perusoikeuksien loukkaus. Tuo loukkaus kohdistuu koko alueen (Mieslahden ja Jormuan) ja sen lähialueiden asukkaisiin, mökkiläisiin, elinkeinonihin sekä vapaa-ajan virkistyskäyttömahdollisuuksiin. Vesistövaikutukset kohdistuvat pitkäaikaisilta yhteisvaikutuksiltaan Oulujärveen, laajemminkin kuin vain Mieslahdessa ja Jormuanlahdessa.

Perusoikeuksien loukkaus koskee myös samalle alueelle juuri myönnettyä kaivospiirimääräystä KaivNro 6492, jonka käsittelyn yhteydessä Tukes ei ole huomionnut perusoikeuslainsäädäntöä.

Vaatimuksemme yksityiskohtaiset perustelut ovat:

A) Oleelliset puutteet kuulutuksessa

Kuulutuksessa mainittiin hakijana olevan Mondo Minerals, mutta ei kerrottu Mondolla olevan samalla alueella useita muita satelliittikaivospiirejä, joiden lupamääräysten tarkastelut ovat myös parhaillaan käynnissä.

Mondo Mineralsin etujen mukaista on hallita noita satelliittikaivospiirejään kokonaisuutena, mutta samalla nuo kaivospiirit (ja niiden mahdollinen satunnainenkin toiminta) ovat kokonaisvaikutuksiltaan jatkuva haitta alueen yksityisille ja yleisille eduille.

Tukes jätti kuulutuksessaan kuvaamatta tuon alueen kaivospiirien kokonaisuuden, ja antoi kuulutuksella mahdollisuuden muistutuksien ja mielipiteiden jättämiseen vain Mieslahden kaivospiirin laajennushakemuksesta (KaivNro 3030). Alueen kaivospiirit (joita ei

kuulutuksessa kuvailtu) sijaitsevat molemmin puolin Paltamon kunnan ja Kajaanin kaupungin rajaa, eikä lupa-asiaa Kajaanin kaupungille edes kuulutettu Mieslahden kaivospiirin osalta. Kaivospiirien kokonaisvaikutusten arvioinnin toteutumiseksi kuulutus olisi pitänyt julkaista myös Kajaanin kaupungissa ilmestyvässä yleisessä sanomalehdessä.

Toteutettu menettely loukkaa alueen ihmisten ja yhteisöjen perustuslain 2§:n 2 momentin, 14§:n ja 20§:n 2 momentin turvaamaa mahdollisuutta vaikuttaa omaan elinympäristönsä tulevaisuuteen. Noissa säädöksissä edellytetään julkisen vallan menettelyllään turvaavan jokaisen osallisuus oikeuden ja tietojen saannin elinympäristönsä tulevaisuuteen liittyvissä päätöksenteoissa, jo niiden varhaisissa käsittelyvaiheissa. Tämä oleellisten tietojen anto ei toteudu näissä kuulutusasiakirjoissa.

B) Oleelliset puutteet kuulutusasiakirjoissa

Tässä 12.2.2014 annetussa kuulutusasiakirjassa Tukes ei kuvaile Mieslahden kaivospiirin historiaa, eikä myöskään sitä, että vain vähän aikaisemmin, 28.11.2013, Tukes oli hyväksynyt Mieslahden kaivospiirille (KaivNro 3030) jatkoajan 27.11.2018 saakka. Kyseisessä jatkoaikapäätöksessä Tukes tiedotti, että perusoikeuksien turvaamiseen liittyvät määräykset annetaan myöhemmin erikseen. Annetulla jatkoaikapäätöksellä turvattiin ainoastaan Mondon kaivosoikeus, eikä Tukes jatkoaikapäätöstä tehdessään ottanut huomioon annettuja lausuntoja, muistutuksia ja mielipiteitä kaivoshankkeen haitallisista vaikutuksista. Nimenomaan kaikkien kaivospiirien yhteisvaikutuksista oli huomautettu, mutta niitä ei huomioitu jatkoaikapäätöksessä.

Nyt 12.2.2014 annetussa kuulutusasiakirjassa Mieslahden kaivospiirin laajennushakemuksesta ei ollenkaan mainita yhteyttä 28.11.2013 annettuun Mieslahden kaivospiirin jatkoaikapäätökseen ja siitä poisjätettyyn perusoikeuksien tarkistusmenettelyyn. Tästäkin kaivospiirin laajennuslupakäsittelystä on kaivosviranomaisen rajannut perusoikeustarkastelun käsittelyn ulkopuolelle. Toteutettua menettelyä on pidettävä yleisön ja asianomistajien kannalta asiakokonaisuuden palastelumenettelynä, jolla oleellisesti hämmärretään alueen väestön ja yhteisöjen vaikuttamismahdollisuuksia asiakokonaisuuteen. Samaa hämmärtämistavoitetta kuvastaa myös alueen muidenkin kaivospiirien kokonaistilanteen kuvaamattomuus ja vaikeneminen muistuttajien jo aikaisemmin vaatimasta haittojen kokonaisarviointista.

Samoin usean satelliittikaivospiirin muodostaman yhtenäisen alueen jakaminen kahteen osaan siten, että puolet kuulutetaan Paltamossa ja puolet Kajaanissa, ja kummassakin kunnassa vain yksittäisinä kaivospiireinä, on asianomistajien oikeusturvaa loukkaavaa.

Erikseen huomautamme Mieslahden kaivospiirin jatkoaikakäsittelyn yhteydessä annetuista useista mielipiteistä, muistutuksista sekä Kainuun ELY-keskuksen lausunnosta, joissa vaadittiin alueen kaikkien kaivoshankkeiden yhteisvaikutusten arviointia. Tukes ei kuitenkaan ole yhteisvaikutuksia ottanut arvioitavaksi tässäkin kuulutuksessa.

Kaivoslaki velvoittaa ottamaan huomioon alueiden käytön suunnittelujärjestelmät ja -tavoitteet sekä ympäristövaikutusten arviointien tulokset. Näitä seikkoja ei ole tässä kuulutusasiakirjoissa kuvattu, eikä asiakirjoissa ole annettu alueiden käyttösuunnitelmien näkökulmasta riittäviä tietoja.

Kaivoslain tarkoituksen mukaan kaivoslupaharkinta tulee yhteensovittaa muun maankäytön suhteen ja hankkeiden vaikutusten kokonaisvaltaiseen tarkasteluun niin välittömien kuin myös välillisten ympäristövaikutusten osalta. Tätä kaivoslain yleistarkoitusta ei ole tässä kuulutusasiakirjoissa noudatettu. Kuulutusasiakirjoihin ei sisälly sellaista aineistoa, joiden perusteella tuo yhteensovittaminen kokonaisvaltaiseen harkintaan perustuen olisi mahdollista luotettavasti tehdä.

C) Puutteet Mondo Mineralsin Mieslahden kaivospiirin laajennushakemuksessa

Laajennushakemuksessa ei tuoda esille kaivospiirin historiaa. Alunpitäen kaivoskivennäisenä on ollut talkki, mutta jatkoaikapäätöksessä on nikkeli mainittu sivutuotemahdollisuudeksi. Nyt Mieslahden kaivospiirin laajennushakemuksessa toistuu sivutuotemahdollisuutena nikkeli, ilman kuvausta tai hakemusta alkuperäisen kaivosluvan kaivosmineraalin muuttamisesta. Nikkelin merkitseminen kaivosmineraaliksi on kylläkin sikäli tarpeen, että nikkeli on ympäristövaikutuksiltaan hankala mineraali. Laajennushakemusta ei kuitenkaan perustella nikkelipitoisuuksilla malmissa tai sivukivissä, tai louhoksen sijoittamiseksi nikkelisaannon kannalta parempaan paikkaan.

Erityisesti huomautamme jo jatkolupakäsittelyyn annetuista muistutuksista mineraalien ympäristöominaisuuksista. Kuitenkin kaivospiirin mineraalien ympäristöominaisuudet ovat edelleen selvittämättä. Pelkkä nikkelin sivutuotantomahdollisuuden ilmaus ei riitä. Malmioon sisältyy mustaliuskekerros, joka on sama kuin Talvivaarassakin, samoine haitallisine ominaisuuksineen, tätä ei kuitenkaan asiakirjoissa tuoda esille. Nikkelin, rikin, arseenin, uraanin ja uraanin tytärynuklidien tai muiden haitallisten aineiden ympäristövaikutusten arviointeja ei hakemusasiakirjoissa ole kuvattu. Hakemusasiakirjat ovat tältä osin oleellisesti puutteellisia.

Mondo toteaa, ettei tällä hetkellä alueella ole kaivostoimintaa käynnissä. Todellista tarvetta kaivospiirille ei esitetä, eikä kaivospiirin hyödyntämiselle ole aikataulua kuvattu. Tukesin antamassa jatkoluvassa oli kaivospiirin perusteluksi mainittu Mondon tarvitsemat reservimineraalit, mutta edes tätä ei tähän selvitykseen tuotu esille. Kaivospiirin aiottua toimintaa kuvataan toteutettavan pääasiassa kampanjaluonteisesti lähinnä talviaikoina lähes 30 vuoden ajan. Tämän satelliittikaivoksen luonne on todellisuudessa kaivosmineraalireservi, eikä todellista hyödyntämistarvetta esiintymälle ole osoitettu.

Kaivospiirin vuosikymmenien haittavaikutus muuhun maankäyttöön syntyy vaikkei hyödyntämistä aloitettaisikaan. "Reservissäkin" olevan kaivospiirin haitta muulle maankäytölle on ilmeinen, siitä on jo vuosikymmenten kokemus.

Kuulutusasiakirjan kohdassa '*Kaivospiirin alueesta*' viitataan tehtyyn YVA-selvitykseen ja Natura-arviointiin, mutta ei viitata Mondon ympäristölupahakemukseen jonka PSAVI hylkäsi sillä perusteella, ettei lupamääräyksillä voitaisi estää ympäristön turmeltumista Pitkänperän lahdessa. Kyseisiä haittoja ei myöskään estä tämän kaivospiirin laajennushakemuksen mukainen läjitysalueiden siirto ja vesienkäsittelytoimenpiteiden siirto uuteen paikkaan.

Kaivospiirin laajennuksen yhtenä perusteena mainitaan olevan haittojen vähentäminen Kylmänpuron Natura-alueelle. Haitta tunnustetaan syntyvän läjitysalueen suotovesistä ja pölylaskeumista. Mutta kun luontoarvoille syntyvää haittaa pyritään vähentämään

siirtämällä sama läjitysalue uuteen luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettuun valkovuokon esiintymäalueen päälle, ei esitettyä kaivospiirin laajennusperustetta voi pitää hyväksyttävänä.

Hakemukseen sisältyy myös uuden tieyhteyden rakentaminen ja sille tarvittavan apualueen määrittäminen. Perusteluksi esitetään että uusi tieyhteys vie raskaan liikenteen pois Savirannan paikallistieltä. Kuitenkin mainitaan, että alkuvaiheessa kaivoksen liikenne tapahtuu Savirannan paikallistien kautta. Tällä järjestelyllä syntyy ensin haitta Savirannan paikallistielle ja myöhemmin syntyy uuden tieyhteyden aiheuttamat haitat. Kokonaishaittoja ei ole arvioitu.

Uusi tieyhteys väitetään linjatuksi luontoselvityksessä siten, että luontovaikutukset olisivat mahdollisimman pienet. Väitetään myös, että Kainuun ELY-keskuksen lausunnon mukaan hanke ei vaadi luonnonsuojelulain 49:n 3 momentin mukaista poikkeamislupaa liito-oravan rauhoitusmääräyksistä. Tuollaista Kainuun ELY-keskuksen lausuntoa ei kuitenkaan ole liitetty laajennushakemuksen liitteeksi. Aikaisemmin Kainuun ELY-keskus on antanut lausunnon Mieslahden kaivospiirin jatkoaikahakemukseen ja siinä yhteydessä huomauttanut Mondolle ja kaivosviranomaiselle, että: ”*Luonnonsuojelulain 49 § 1 momentin mukainen liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskielto on voimassa suoraan ilman erillistä viranomaisen päätöstä. Kaivospiiritoimitus tai ympäristölupa eivät oikeuta poikkeamaan luonnonsuojelulain rauhoitusmääräyksistä. Kainuun ELY-keskus katsoo, että tielinjauksen tarkistaminen maastossa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen varalta ennen kuin uutta tieyhteyttä ryhdytään rakentamaan on välttämätöntä sen varmistamiseksi, ettei tien rakentaminen aiheuta luonnonsuojelulain 49 § 1 momentin vastaista seuraamusta.*” Tuohon nähden kuulutusasiakirjoissa esitetty väite, ettei tielinjaus vaatisi liito-oravan suhteen poikkeamislupaa, on perusteeton ja suorastaan harhauttava.

Aikaisemmin Kainuun ELY-keskus on lausunut mm.:

- Heinimäen laella olevan pellon reunametsissä sekä Heinimäen pellon ja rinteiden alla olevan pellon välisessä rinteessä on liito-oravan elinpiirin ydinalue, johon kuuluu useita lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Uusi tieyhteys sekä rinteiden alapuoleiselle pellolle suunniteltu malmin varastoalue sivuavat liito-oravan elinpiiriä. Kainuun ELY-keskus edellyttää, että ennen uuden tieyhteyden rakentamista linjauksen paikka on tarkistettava maastossa ELY-keskuksen ja toiminnanharjoittajan yhteisellä maastokäynnillä sen varmistamiseksi, ettei tien rakentaminen hävitä tai heikennä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Heinimäessä olevan liito-oravan elinpiirin säilymisen kannalta tärkeät kulkuyhteydet koilliseen (Kylmänpuron luonnonsuojelualueet), lounaaseen (Pitkänpuron varsi, pellonreunat) ja etelään (Heinisuon suunta) tulee säilyttää.

Laajennushakemuksessa mainitaan lähimpien asuttujen talojen ja loma-asuntojen sijaitsevan noin puolen kilometrin päässä kaivoksen pohjois- ja luoteispuolella. Itäpuolen kiinteistöille syntyviä haittoja hakija vähättelee väittämällä, että valtatie 22:n aiheuttama melu ja värinä ovat paljon kaivostoimintaa merkittävämpää. Tälle väitteelle ei ole esitetty perusteluja. Kyseisten kiinteistöjen kohdalla raskas kaivosliikenne kiertäisi kiinteistöt kolmelta puolelta aiheuttaen melu, värinä ja pölyvaikutuksia, joita uusia vaikutuksia ei voi pitää vähäisinä. Vaikka kaivosliikenne kampanjaluonteisena ei olisikaan jatkuva, niin nimenomaan

kampanjaluonteisena se korostetusti erottuisi luontaisesta liikennemääristä ja taustamelusta, erityisesti kiertäessään kiinteistöt paikallistietä pitkin. Kaivosliikenteen mukana leviävä pöly ei muodosta pelkästään ajoittaista haittaa, vaan kumuloituvasti kertyvä pölyhaitta muodostaa pysyvälunontaisen haitan kiinteistöille ja maanviljelyksille. Tätä haittaa ei hakija ole arvioinut, ei pölyn ominaisuuksia eikä kumuloituvia vaikutuksia kaivospiirin ympäristöön eikä myöskään kuljetusreiteille.

Kuulutusasiakirjoissa ei kuvailla sivukivien ja malmikiven ympäristövaikutuksellista eroa eikä suotovesien analyysyjä esitetä. Siten esitettyjä suotovesien käsittelyratkaisujen tehokkuuksia ei voi luotettavasti arvioida. Joka tapauksessa laajennushakemuksessa esitettyä suotovesien puhdistusta, vain arseenin saostus, on pidettävä riittämättömänä. Arseenin suhteen saostusmenetelmät toimivat yleisestikin huonosti, eikä hakija ole esittänyt luotettavaa kuvausta arseenin saostuksen toimivuudestaan. Nikkelin saostusta suotovesistä hakija ei edes ehdota, vaikka Pitkänperän nikkeliuormituksen kasvu oli keskeinen ympäristöluvan hylkäyksen peruste.

Ainoana jätevesien puhdistusratkaisuna muiden kuin arseenin suhteen näyttää olevan uusi pintavalutuskosteikko. Pintavalutuskosteikot toimivat kohtuullisesti fosforin ja typenkin sijoittajina, kesäaikaan, mutta liukoisten malmimineraalien puhdistustehosta ei ole näyttöjä, eikä hakijakaan sellaisia esitä. On todennäköistä, että talvisaikaan jäätyneeseen kosteikkoon ei sitoudu haitallisia mineraaleja. On myös todennäköistä, että keväällä sulamisvesien mukana huuhtoutuu kosteikosta aikaisemmatkin kertyneet aineet Pitkänperän lahteen. Esitetty vesienkäsittelyratkaisu ei ole riittävä.

D) Kaivospiirien yhteisvaikutusten arviointi puuttuu

Mondo on viitannut alueen kaivospiirien jatkolupahakemuksissaan Mieslahden esiintymään, jolla Mondo tarkoittaa alueen kaikkien nykyisten kaivospiirien alueelle ulottuvaa esiintymää. Esiintymän laajuus usean kaivospiirin alueelle oli perusteluna kaivoslupia haettaessa, mutta haitta-arvioinnit kohdistetaan vain kaivospiirikohtaisesti. Tätä emme hyväksy.

Mieslahden kaivospiirin jatkamislupakäsittelyssä on yhteisvaikutusten arvioinnin välttämättömyydestä lausuttu, muistutettu ja mielipiteitä esitetty, mutta jatkolupapäätöksissä kyseiset huomautukset ovat kokonaan sivuutettu. Tämä on perusoikeusloukkaus.

E) Alueen kaivospiirit tulee purkaa.

Mieslahden esiintymään liittyviä kaivospiirit on määritelty jo 50 -luvulla. Siihen aikaan ei kaivoslupia myönnettäessä perusoikeustarkasteluja ole tehty. Eikä silloinkaan, kun uuden perusoikeuslainsäädännöt tulivat voimaa. Valtiontalouden tarkastusvirasto huomautti jo tarkastuskertomuksessaan 154/2007 kaivosviranomaisesta toimimisesta lähinnä kirjaamiskonttorina kaivosyhtiöiden hakemusten ja toiminnan valvonnan suhteen. Esim. tarkastuskertomuksen sivulla 44 VTV toteaa, että: *"Kaivoslain rinnalle on tullut uutta ympäristönsuojelu-, luonnonsuojelu- sekä perusoikeuksia koskevaa lainsäädäntöä, joka on tullut ottaa huomioon kaivoslain mukaisia päätöksiä tehtäessä. Tämä lainsäädäntö on*

vaikuttanut kuitenkin vain vähän kaivoslain mukaiseen päätöksentekoon.” Tukes on jatkanut tällä samalla linjalla.

Kyseisten kaivospiirien jatkamiset toistuvasti, ilman asianmukaisia kuulemismenettelyjä, ovat estäneet alueen hyödyntämismahdollisuudet muuhun käyttöön jo vuosikymmenien ajan. Kaivosyhtiölle kaiken varalta reserviksi tarkoitettut kaivospiirit Mieslahden, Kontiomäen ja Jormuan alueella heikentävät kaivoslain 48§:ssä mainitulla tavalla merkittävästi paikkakunnan asutus- ja elinkeino-oloja eikä mainittua haittavaikutusta voida lupamääräyksen poistaa.

Tätä kohtuutonta haittaa ei enää saa jatkaa. Vaadimme kaivosviranomaista ryhtymään välittömästi toimiin tuon alueen kaikkien kaivospiirien purkamiseksi.

Allekirjoitukset

Heikki Kempainen

Pääpuite 30, 88400 RISTVÄRVI
Sp: kempaine & hotmail.com
Puh. 041-4359153

Tolola 12:15

Merk. Mika Kempainen

Muuttolaituri 3700 NOKIA
Sp: mika.kempainen & soltey.com

Tolola 12:15

Hannu Holopainen

HANNU HOLOPAINEN
TOLANMÄENTIE 14A
044/3281044

LOUHELA

PEKKA AHOLA
TOLANMÄENTIE 12 Konttori
Puh. ~~044~~

KIVIKKO 8:49

0505993597

Sp. pekka.ahola@baari.net

Seija Hala Tololanmäentie 12
SEIJA AHOLA 88470 Konttori

KIVIKKO 8:49

0505993592

Eero Heikkinen
Eero Heikkinen

Vrjölä 578-405-0011-0027-0

Tolanmäentie 10

Puh. 0405232489

Seppo Tuohi 0442909302

VARPULEHTO, 578-405-12:18P

SEPPU TUHKANEN

Seppi Tuohi

Tololanmäentie 4, 88470 Konttori

SARI KORHONEN

Tololanmäentie 4, 88470 KONTTORI

Tiina Korhonen tiina.korhonen@luukku.com
TIINA KORHONEN 040564159

Lusotörmäntie 6, 88470 Konttori
RAIVIO

Esa Korhonen

TIINA ESA KORHONEN

Reijo Kempainen

REIJO KEMPPAINEN

PUH. 0503001237

Leena Koistinen

KEENA KOISTINEN

HONKANIEMI ~~18:43~~ 18:43

LISA-HONKANIEMI 18:69

HÄRKÖLÄNTIE 12 88300 PALTAMO

60:3-3 Tinjala, 0503790861

Lusotörmäntie 24, 87970 JORMA

liisa.penttila@pp3.inet.fi

Ohje

Kirjautu
ulos

TUKES
01.04.2014

3030

+ Uusi viesti
← Vastaa
← Vastaa kaikille
✕ Poista

Valitse toiminto

Etsi

Tarkennettu haku

Kansiot

- 📁 Saapuneet (3)
- 📁 Luonnokset
- 📁 Lähetetyt
- 📁 Roskakori

Aihe: Muistutus: Kohde:Mondo Minerals B.V. Mieslahti KaivNro3030,Tukesin kuulemisasiakirja 21.2.2014

Lähetäjä: liisa.penttila@pp3.inet.fi [liisa.penttila@pp3.inet.fi]

Päivämäärä: 24.3.2014 12:28

Vastaanottaja: <kaivosasiat@tukes.fi>

Kopio:

24.3.2014
Muistutus : Kohde: Mondo Minerals B.V. Mieslahti KaivNro 3030, Tukesin kuulemisasiakirja 21.2.2014
Muistutuksen jättöaika päättyy 24.3.2014.
Lauri Kempainen on Mieslahden kyläläisten puolesta pyytänyt jatkoaikaa 17.3.14 ylitarkastaja
Ossi Leinoselta.Jatkoaikaa ei ole myönnetty, mutta viesti on ollut, että käytännössä mielipiteet ehtivät käsitteelyyn, jos ne saapuvat 6.4.2014 mennessä.
Näin ollen lähetän sähköisesti muistutuksemme otsikkosivun ja myöhemmin postitse virallisin allekirjoituksin ja liittein koko muistutusasiakirjan Tukes Rovaniemi osoitteella.
Näin meneteillen muistutuksemme on saapunut määräajassa.
Pyydän vastaamaan, jos menettelyni on virheellinen.
Yhteistä asiaa hoitaa Liisa Penttilä, sähköposti yllä p. 040 8321190

seuraavaana
MUISTUTUSASIAKIRJAMME:

Liisa Penttilä
MUISTUTUS →
Tahvintie 4A
24.3.2014 →
83380 Mieslahti

TUKES
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Kohde: Mondo Minerals B.V. Mieslahti KaivNro 3030, Tukesin kuulemisasiakirja 21.2.2014

Muistutuksen tekijät maarekistereineen
Jokinen Reijo Ilmari 578-405-2-5: Metsäyhtymä Jokinen Reijo Ilmari ja Penttilä

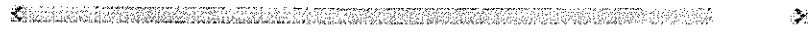
Liisa Heiena, omistus ½
578-405-19-27
578-405-3-7

Jokinen Raimo Seppo E 578-405-2-39
Penttilä Liisa Heiena 578-405-2-38
Lisäksi oikeudet yhteisiin vesialueisiin

30.3.-14
Olen lähettänyt alustavan muistutuksen määräajassa ✓
nyl lähettänyt täyden tietyn muistutuksen virallisine allekirjoituksineen
Ossi Penttilä

Lisäys: varaan mahdollisuuden täydentää asiakirjat postitse.

Pikavastaus lähettäjäille

Pikavastaus kaikille

liisa.penttila@pp3.inet.fi | Ohje | Kirjautu ulos

 + Uusi viesti **Vastaa** **Vastaa kaikille** **Poista** **Valitse toiminto**

Kansiot

- Saapuneet (4)
- Luonnokset
- Lähetetyt
- Roskakori

Aihe: **VS: Muistutus: Kohde:Mondo Minerals B.V.** Lisää yhteyshenkilöt
Mieslahti KaivNro3030,Tukesin Luo ryhmä
kuulemisasiakirja 21.2.2014 Näytä kaikki otsikkotiedot
Lähetetty: KaivosAsiat [Asiat.Kaivos@tukes.fi] Tulosta näkymä
Päivämäärä: 24.3.2014 12:28
Vastaanottaja: "liisa.penttila@pp3.inet.fi" <liisa.penttila@pp3.inet.fi>
Kopio:

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kaivosviranomainen on vastaanottanut viestinne.

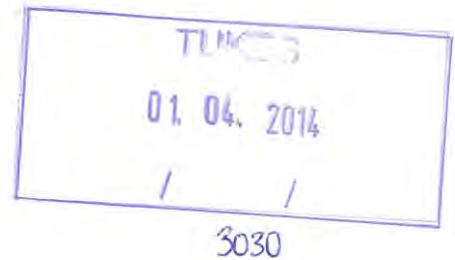
Gruvmyndigheten vid Säkerhets- och kemikalieverket har mottagit ert meddelande.

Your message has been delivered to the mining authority of Finnish Safety and Chemicals Agency.

Liisa Penttilä
Tahvintie 4 A
88380 Mieslahti

MUISTUTUS
24.3.2014

1 (3)

Tukes
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi
kaivosasiat@tukes.fi

Kohde: Mieslahti KaivNro 3030
Luvan hakija: Mondo Minerals B.V.

Asia: Muistutus ennen yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeellisten määräysten antamista ja vakuuksien määräämistä, Tukesin kuulemisasiakirja, 21.2.2014

Muistutuksen tekijät maarekistereineen:

Jokinen Reijo Ilmari	578-405-2-5	Metsäyhtymä Jokinen Reijo Ilmari ja Penttilä Liisa Helena, omistus ½
	578-405-19-27	
	578-405-3-7	
Jokinen Raimo Seppo Ensio	578-405-2-39	
Penttilä Liisa Helena	578-405-2-5	Metsäyhtymä Jokinen Reijo Ilmari ja Penttilä Liisa Helena, omistus ½
	578-405-2-38	

Lisäksi oikeudet yhteisiin vesialueisiin.

Litteet: 1. Lehti-ilmoitus
2. Valtakirja

Muistutukset/vaatimukset:

Koelouhosten vedet

Kaivosalueen valumavesien riittävä puhdistus on taattava ja varmuuden tulee olla täydellinen. Nyt valumavedet ja sadevedet huuhtoutuvat puhdistamattomina, suodattamattomina Pitkänpuroa myöten Oulujärveen.

Kun vesientarkkailua suoritetaan, tausta-arvoina, joihin saatuja analyysyjä verrataan, ei tule käyttää kaivoksen koelouhintojen aiheuttamien päästöjen jo kohottamia esim. nikkeli ja arseeniarvoja. GTK on mitannut koelouhosalueilla kohonneita pitoisuuksia, joihin viittaamme. (tulokset ovat Tukesin tiedostoissa). Vertailuarvoina on oltava luonnon-tilaiset arvot.

Koelouhosten turvallisuus

Koelouhosten alueet on täytettävä, ennallistettava noudattaen alkuperäisen maaston muotoa. Turvallisuuden vuoksi on alueet aidattava, mikäli täyttöoperaation ryhtyminen viivästyy. Aitauksella väliaikaisesti estetään putoamisvaarat maastossa liikkuvilla ihmisille ja eläimille.

Muut huomautettavat seikat

Asiakirjoissa ilmenee ristiriitaista tietoa mm. kaivostoiminta-alueista, kaivausten syvyydestä, louhintamääristä ja louhinta-ajoista. Esimerkiksi mainitsimme, että Mieslahden ja Pitkäperän kaivospiirin tiedot louhintamääristä ovat täsmälleen samat. Ristiriitaisuudet johtavat asiakirjojen luotettavuuden yleiseen laskuun.

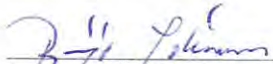
Oulujärven oikeusvaikutteiseen rantayleiskaavaan kuuluvat osin muistutuksen kohteena oleva Mieslahden kaivospiiri sekä vieressä oleva Pitkäperän kaivospiiri . Paltamon kunnanhallitus on antanut päätöksensä kaivospiirien alueista 29.2.2013 46 § ja viittamme tähän päätökseen ja sen huomioimiseen. (päätös on Tukesin tiedostoissa)

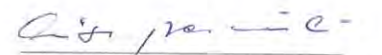
Jos kaivostoiminta aiotaan käynnistää, on yleiset ja yksityiset edut - lakipykälien mukaan asiat kuuluttava uudestaan. Viittaamme Kaivoslakiin 181§, 52§ ja 125§.

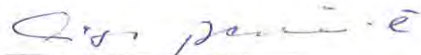
Tukesin kuulutus kaivospiireistä Mieslahti ja Pitkäperä Väylä-lehdessä 26.2.2014 oli puutteellinen. Kuulutuksessa ei mainittu tarkasti, mitä asioita kuulutukset koskevat. Vaadimme, että kuulutus on tehtävä uudelleen. Uudella kuuluttamisella varmistetaan kansalaisten oikeus esittää mielipiteensä. (liite: Väylä-lehden kuulutus).

Tukesin on vaadittava, että Kainuun ELY-keskus ryhtyy YVA-lain 6§:ssä tarkoitetun päätöksen harkinnanvaraisen YVA-menettelyn soveltamiseen kaivospiirien Mieslahti 3030, Tyynelä 5490, Pitkäperä 886, Maailmankorpi 6492 ja Jormua 1 806 **yhteisvaikutusten arvioimiseksi** (ja lisäksi muut mahdolliset lähialueelle tulevat kaivokset, joista me emme vielä tiedä, mutta kaivosviranomaisen tietää)

Perusteluna esitämme: vain kaikkien edellä mainittujen kaivosalueiden yhteinen kokonaistarkastelu, YVA-menettely, antaa riittävästi tietoa näiden yhteisvaikutuksista ja tuo esille oleelliset ja tarpeelliset seikat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseen liittyvissä asioissa.

Jokinen Reijo Ilmari
Laajannimentie 26
88380 Mieslahti

Jokinen Raimo Seppo Ensio
valtakirjalla Liisa Penttilä
Lehtolantie 4 A
01450 Vantaa

Penttilä Liisa Helena
Tahvintie 4 A
88380 Mieslahti

Väylä

8 Keskiviikkona helmikuun 26. päivänä

LIITE 1

tukes

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

**KUULUTUS
KAIVOSPIIREISTÄ**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kuuluttaa kaivoslain (10.6.2011/621) 40 §:n nojalla alla olevat kaivospiirejä koskevat kuulemisasiakirjat:

Kaivosoikeuden haltija: Mondo Minerals B.V.

Kaivospiirit ja KaivNrot: Pitkäperä (886) ja Mieslahti (3030)

Alueiden sijainti: Paltamo

Mielipiteet ja muistutukset kuulutuksista voi lähettää 24.3.2014 mennessä Tukesiin, osoitteeseen Valtakatu 2, 96100 Rovaniemi tai sähköisesti osoitteeseen kaivosasiat@tukes.fi

Mielipiteeseen tai muistutukseen tulee lisätä asiaa koskeva KaivNro.

Kuulutusasiakirjat ovat nähtävänä Tukesin Rovaniemen toimipaikassa (Valtakatu 2, Rovaniemi) ja Paltamon kunnanvirastossa (Vaarankyläntie 7). Kuulemisasiakirjoihin voi tutustua myös osoitteessa www.tukes.fi/kuulutukset

Lisätietoja: Ossi Leinonen puh. 029 5052 205

Rovaniemellä 21.2.2014

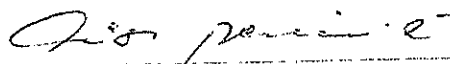
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

VALTAKIRJA

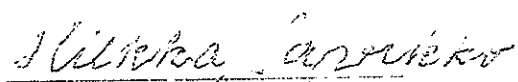
Valtuutan Liisa Helena Penttilän allekirjoittamaan puolestani Mondo Minerals B.V.:tä koskevia asiakirjoja Ely-keskukselle, AVI:lle hallinto-oikeuksille sekä Tukesille.

Vantaa 26.2.2014

Raimo Jokinen, valtuuttaja

Liisa Penttilä, valtuutettu

Todistavat

Hilteera Järvelin

Pasi Jokinen

Marttala Elina

Lähettäjä: KaivosAsiat
Lähetetty: 24. maaliskuuta 2014 12:50
Vastaanottaja: Marttala Elina; Leinonen Ossi
Aihe: VL: Muistutus: Kohde:Mondo Minerals B.V. Mieslahti KaivNro3030,Tukesin kuulemisasiakirja 21.2.2014

HUOM! Lähettäjä soitti ja ilmoitti alkuperäisten tulevan myöhemmin postissa täydennettyinä.

-jussi

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähettäjä: liisa.penttila@pp3.inet.fi [<mailto:liisa.penttila@pp3.inet.fi>]

Lähetetty: 24. maaliskuuta 2014 12:28

Vastaanottaja: KaivosAsiat

Aihe: Muistutus: Kohde:Mondo Minerals B.V. Mieslahti KaivNro3030,Tukesin kuulemisasiakirja 21.2.2014

24.3.2014

Muistutus : Kohde: Mondo Minerals B.V. Mieslahti KaivNro 3030, Tukesin kuulemisasiakirja 21.2.2014 Muistutuksen jättöaika päättyy 24.3.2014.

Lauri Kemppainen on Mieslahden kyläläisten puolesta pyytänyt jatkoaikaa

17.3.14 ylitarkastaja

Ossi Leinoselta.Jatkoaikaa ei ole myönnetty, mutta viesti on ollut, että käytännössä mielipiteet ehtivät käsittelyyn, jos ne saapuvat 6.4.2014 mennessä.

Näin ollen lähetän sähköisesti muistutuksemme otsikkosivun ja myöhemmin postitse virallisin allekirjoituksin ja liittein koko muistutusasiakirjan Tukes Rovaniemi osoitteella.

Näin menetellen muistutuksemme on saapunut määräajassa.

Pyydän vastaamaan, jos menettelyni on virheellinen.

Yhteistä asiaa hoitaa Liisa Penttilä, sähköposti yllä p. 040 8321190

seuraavaana

MUISTUTUSASIAKIRJAMME:

Liisa Penttilä
MUISTUTUS
Tahvintie 4A
24.3.2014
88380 Mieslahti

TUKES
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Kohde: Mondo Minerals B.V. Mieslahti KaivNro 3030, Tukesin kuulemisasiakirja 21.2.2014

Muistutuksen tekijät maarekistereineen

Jokinen Reijo Ilmari   578-405-2-5: Metsäyhtymä Jokinen Reijo
Ilmari ja Penttilä

Liisa Helena, omistus ½

578-405-19-27

578-405-3-7

Jokinen Raimo Seppo E 578-405-2-39

Penttilä Liisa Helena 578-405-2-38

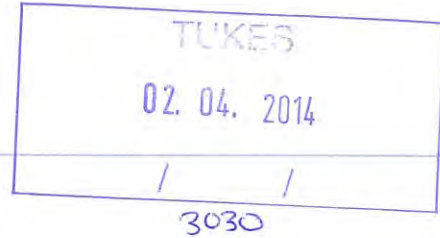
Lisäksi oikeudet yhteisiin vesialueisiin

Lisäys: varaan mahdollisuuden täydentää asiakirjat postitse.

Marttala Elina

Lähettäjä: Virtanen Riikka käyttäjän KaivosAsiat puolesta
Lähetetty: 3. huhtikuuta 2014 10:10
Vastaanottaja: Marttala Elina
Aihe: VL: muistutus
Liitteet: turvall 1.rtf

Lähettäjä: Pölkki Anne
Lähetetty: 2. huhtikuuta 2014 12:44
Vastaanottaja: KaivosAsiat
Aihe: VL: muistutus

Lähettäjä: Martta Kemppainen [<mailto:martta.johanna@gmail.com>]
Lähetetty: 2. huhtikuuta 2014 12:43
Vastaanottaja: Kirjaamo
Aihe: muistutus

Martta Kemppainen

MUISTUTUS

Savirannantie 23

24.3.2014

88470 KONTIOMÄKI

Kaivosasiat/Tukes

Valtakatu 2

96101 ROVANIEMI

KOHDE: (nimi ja KaivNro)

Mieslahti 3030

Mondo Minerals B.V.

ASIA: Muistutus ennen yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeellisten määräysten antamista ja vakuuksien määrittämisestä.

Koelouhosten vedet

On varmistettava kaivosalueen valumavesien riittävä puhdistus. Nyt sade- ja valumavedet huuhtoutuvat Pitkämpuroa myöten suodattamatta Pitkänperänlahteen. Tausta-arvoina ei voi käyttää hakijan tähän astisten menetelmien jäljiltä koelouhosten päästöjen kohottamia esim. nikkeli ja arseeniarvoja. Viitataan GTK:n mittaamiin kohonneisiin näytearvoihin koelouhosalueella.

Koelouhosten turvallisuus

On varmistettava aitaamalla ja muilla esteillä, ettei koelouhosalueista koidu vaaraa alueella liikkuville eläimille, marjastajille ja muille alueella liikkuville.

Muuta

Jos kaivostoiminta aiotaan käynnistää täytyy yleiset ja yksityiset edut-pykäliden mukaan asia kuuluttaa uudelleen.(Kaivoslaki 181 §, 52 §, 125 §). Tukesin kuulutus Mieslahdesta ja Pitkämpurosta Väylä-lehdessä oli

puutteellinen. Tukesin kuulutuksissa ei mainittu tarkasti mitä asioita kuulutukset koskivat. Vaadimme Tukesia harkitsemaan uutta kuulutusta.

Tukesin on vaadittava Kainuun ELY-keskusta ryhtymään tarvittaviin toimiin YVA-lain 6-pykälässä tarkoitetun päätöksen harkinnan varaisen YVA-menettelyn soveltamisesta kaivospiirien Mieslahti 3030, Tyynelä 5490, Jormua1 806, Maailamnkorpi 6492 ja Pitkäperä 886 yhteisvaikutusten arvioimiseksi.

MARTTA KEMPPAINEN

kiinteistö 578-405-19-5 omistaja ½

Martta Kempainen

10.03.2014.

Savirannantie 23

88470 KONTIOMÄKI

KUNNANHALLITUS

PALTAMO

ASIA: MONDO MINERALSIN KAIVOSHANKKEET;

- PITKÄPERÄ kaivNro 886
- MIESLAHTI kaivNro 3030
- MAAILMANKORPI kaivNro 6492
- HEINISUO kaivNro 8961
- JORMUA1 kaivNro 806
- TYYNELÄ kaivNro 5490
- MÖLKÄNRINNE, kaivNro 9441 haettu läjitysalueeksi, peruttu ja haetaan lisäalueeksi.

Kaivosyhtiö Mondo Minerals on käynnistänyt laajat kaivostoimintaan tähtäävät kaivospiirejä koskevat hakemukset Mieslahden ja Jormuan kylillä.

Vaadin, että Te arvoisat Paltamon kunnanpäättäjät ja virkamiehet tutustutte perusteellisesti nyt vireillä oleviin hakemuksiin ja toimitte niin, että kuntalaisten elinkeinot ja olosuhteet säilyisivät asumiskelpoisina. Kaivostoiminnan alkamisen ja nikkelikastamon perustamisuhka on nyt suuri, sillä Mondo Minerals on ilmoittanut hakemuksissaan alkavansa rikastaa myös nikkeliä talkin ohella. Nikkelin se on tosin ottanut Lahnaslammin tehtaallaan aina, kuten kaivoslakikin vaatii, mutta se on tehty ilman julkisuutta ja erillisiä lupia. Nikkelikaivoshan vaatisi ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA). Mondo Minerals on ilmoittanut myös nikkelin uudesta rikastusmenetelmästä, jota se kokeilee ja jonka nimi muistuttaa paljolti Talvivaarassa käytössä olevaa rikastusmenetelmää, joka on "luonnonmukainen ja saasteeton". Ei ole pois suljettu, etteikö rikastamo tulisi edellä luetelluille alueille, joko Mieslahden Pitkäperään tai Kajaanin puolelle, koska kaivosyhtiö on aikaisempina vuosina antamissaan raporteissaan maininnut, ettei ole pois suljettu, etteikö tänne joskus voitaisi rakentaa rikastamo.

Vaativaksi kaivostoiminnan kyseessä olevilla alueilla tekee sijainti. Alueet sijaitsevat ison Oulujärven rannoilla, vedenjakajalla, jossa olisi vaarassa saastua kaivosjätevesillä sekä Mieslahti, että Jormuanlahti.

Kaivosyhtiö hakee lupia kuudella eri ilmoituksella, kuudelle eri maapalalle, joista osa kumoaa toista. Onko tarkoitus hämätä vai onko vahinko, kun kaivosyhtiö on perunut hakemuksensa mm läjitysalueeksi hakemalleen Mölkänrinne-nimisen alueelle, joka on mm suurta julkisuutta saaneen valkovuokkoesiintymän ja viitasammakkopopulaation vierellä ja hakee kuitenkin aluetta lisäalueeksi. Osalla kaivosalueista on tiukasti suojeltuja kasvilajeja, joiden olosuhteita ei saa heikentää, eikä tuhota ilman valtioneuvoston lupaa. Kaivoslakiko sallii tuhoamisen? Mm Heinisuo' kaivNro 9441 sijaitsee kiinteästi luonnonsuojelun alueen rajalla.

Vaadin, että Te arvoisat kunnanpäättäjät ja virkamiehet tarkastelisivat kaivosalueiden karttoja kriittisesti ja ajatuksella, mikä on seuraus jos ja kun kaivosyhtiön jätevedet alkavat virrata kaivoksilta. Miten turvataan kaivosalueiden ympärillä olevan asutuksen viihtyisyys? Kyseisiltä alueilta saatavia malmilajeja on maaperässä saatavana sellaisillakin alueilla, joissa kaivoksen jätteet olisivat helpommin hallittavissa. Juuri tämä sijainti tekee nämä alueet sopimattomiksi kaivostoimintaan.

- Miten turvataan Mieslahden, Savirannan ja Jormuan asukkaiden tulevaisuus ja elinkeinojen harjoittaminen?

- Miten taataan vakituisten asukkaiden ja kesäasukkaiden viihtyvyys alueella, jos he joutuvat hakemaan saunavetensä Iijärvestä.?

- Miten kesäasukkaiden viihtyvyys vaikuttaa kunnan kauppiaiden, matkailuharjoittajien ym elinkeinoin? Pieneneekö liikevaihto, kun Oulujärvi ei enää houkuta kesänviettoalueena? Kesäasukkaiden vaikutus jopa kesäteatterin katsojalukuihin.

Vaadin, että Paltamon kunnanpäättäjät ja virkamiehet tekisivät yhteistyötä Kajaanin kaupungin päättäjien ja virkamiesten kanssa, sillä huoli on yhteinen. Ei vesi katso kuntarajoja, vaan virtaa alaspäin. Mm Tyynelästä virtaamat ovat sekä Jormuaan, että Mieslahteen.

Alueille on ehdottomasti tehtävä kaikki ko suunnitellut kaivosalueet kattava ympäristövaikutusten arviointi, YVA, jota varten vaadin kunnanpäättäjiä ja virkamiehiä olemaan yhteydessä Kainuun ELY-keskukseen, jonka tehtäviin kuuluu mm YVAN vaatiminen kaivosyhtiöltä.

Nyt vireillä olevat Mondo Mineralsin kaivoshankkeet vaikuttavat kauas Oulujärven tulevaisuuteen. Teillä, arvoisat päättäjät, on mahdollisuus vaikuttaa mikä se on? Onko se kaivoksen saasteallas vaiko valtakunnallisesti kuuluisa, puhdas virkistys- ja kalastusjärvi, joka vetäisi puoleensa vuosivuodelta turisteja, kesäasukkaita ja vakituisesti asuvia veronmaksajia.

MARTTA KEMPPAINEN

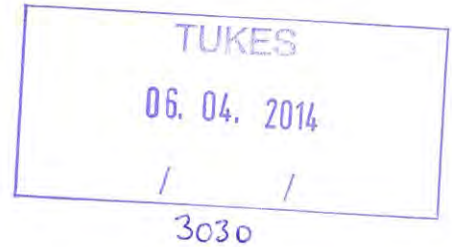
RYKÖLÄ.

Marttala Elina

Lähtettäjä: KaivosAsiat
Lähetetty: 7. huhtikuuta 2014 10:36
Vastaanottaja: Marttala Elina; Leinonen Ossi
Aihe: VL: Muistutuksia
Liitteet: 2014_03_24_Mieslahti laajennus_Muistutus_km.pdf; 2014_03_24_Muistutus_Mieslahti_km.pdf; 2014_03_24_Muistutus_Pitkäperä_km.pdf

Lähtettäjä: Kaisu Möttönen [<mailto:kaisu.mottonen@gmail.com>]
Lähetetty: 6. huhtikuuta 2014 23:14
Vastaanottaja: KaivosAsiat
Aihe: Muistutuksia

Hei
Liitteenä muistutuksia kaivoshankkeista

Kaisu Möttönen
Rantatie 3 b
88380 MIESLAHTI
kaisu.mottonen@gmail.com
p. 050 550 9322

Kaisu Möttönen
Rantatie 3B
88380 MIESLAHTI
kaisu.mottonen@gmail.com

MUISTUTUS

24.3.2014

Tukes/kaivosasiat
Valtakatu 2
96100 ROVANIEMI
kaivosasiat@tukes.fi

Muistutus ennen yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeellisten määräysten antamista ja vakuuksien määräämistä

Kohde (Nimi ja KaivNro): Mieslahti 3030

Luvan hakija: Mondo Minerals B.V.

Muistuttajan kiinteistöt

Alapuro 578-405-62:13, Ahvenlahti 578-405-62:8, Heikkilä 578-405-14:80 ja Alakorpi 578-405-62:10 sekä yhteiset vesialueet 578-876-2:1, -5:1 ja -3:1 Mieslahti, Paltamo, Härmänmäen-Mieslahden-Uuran jakokunta ja osuudet alueen rekisteröimättömiin yhteisiin maa- ja vesialueisiin.

Muistutukset/vaatimukset:

Koelouhosten vedet

On varmistettava kaivosalueen valumavesien riittävä puhdistus. Nyt sadevedet ja valumavedet huuhtoutuvat Pitkänpuroa myöten suodattamatta Oulujärveen. Tausta-arvoina ei voi käyttää kaivoksen koelouhintojen aiheuttamien päästöjen kohottamia esim. nikkeli- ja arseeniarvoja. Viitataan GTK:n mittaamiin kohonneisiin näytearvoihin koelouhosalueilla.

Koelouhosten turvallisuus

Koelouhokset pitää täyttää ja aidata asianmukaisesti, ettei niistä ole turvallisuushaittaa maastossa liikkujille.

Muuta

Kaivostoiminta-alueista ja -syvyydestä, louhintamäärästä sekä -ajoista on ristiriitaista tietoa. Esimerkiksi Pitkäperän ja Mieslahden kaivospiirien louhintamäärätiedot ovat samat.

Pitkäperän ja osin Mieslahden kaivospiiri kuuluvat oikeusvaikutteiseen Oulujärven rantayleiskaava-alueeseen. Viitataan Paltamon kunnanhallituksen päätökseen (29.1.2013 46 §) kaivospiirien alueesta.

Jos kaivostoiminta aiotaan käynnistää, täytyy yleiset ja yhteiset edut -pykälän mukaan asia kuuluttaa uudestaan (Kaivoslaki 181 §, 52 § ja 125 §).

Tukesin kuulutus kaivospiireistä Mieslahti ja Pitkäperä 26.2.2014 Väylä-lehdessä oli puutteellinen. Tukesin kuulutuksissa ei mainittu tarkasti, mitä asioita kuulutukset koskevat.

Vaadimme Tukesia harkitsemaan uutta kuulutusta.

Tukesin on vaadittava Kainuun ELY-keskusta ryhtymään YVA-lain 6 pykälässä tarkoitetun päätöksen harkinnanvaraisen YVA-menettelyn soveltamisesta kaivospiirien Mieslahti (3030), Tyynelä (5490), Pitkäperä (886), Jormua1(806) ja Maailmankorpi (6492) yhteisvaikutusten arvioimiseksi.

Mieslahdessa

Kaisu Möttönen

Marttala Elina

Lähettäjä: Virtanen Riikka käyttäjän KaivosAsiat puolesta
Lähetetty: 1. huhtikuuta 2014 12:29
Vastaanottaja: Marttala Elina
Aihe: VL: Mieslahden kaivoshankkeet...
Liitteet: 2014_03_24_Muistutus_Mieslahti_UUSI2.doc

Lähettäjä: Kari Silvennoinen [<mailto:kari.silvennoinen@kemi.fi>]
Lähetetty: 31. maaliskuuta 2014 15:56
Vastaanottaja: KaivosAsiat
Aihe: Mieslahden kaivoshankkeet...

Liitteenä muistutus koskien Mondo Mineralsin kaivoshankkeita Paltamossa.

Kari Silvennoinen
Museotoimenjohtaja/ Museum Director
Kemin taidemuseo/The Kemi Art Museum
Marina Takalon katu 3, FI - 94100 KEMI
Puh/Tel +358 16 258 245
Gsm +358 50 599 2171
Fax +358 16 258 243

Kari Silvennoinen
Heikkisenjoentie 26
88380 MIESLAHTI
kari.silvennoinen@kemi.fi
050-5992171

MUISTUTUS

24.3.2014

Tukes/kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Kohde (Nimi ja KaivNro): Mieslahti 3030
Luvan hakija: Mondo Minerals B.V.

Asia: **Muistutus ennen yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeellisten määräysten antamista ja vakuuksien määräämistä**

Muistutukset/vaatimukset:

Koelouhosten vedet

On varmistettava kaivosalueen valumavesien riittävä puhdistus. Nyt sadevedet ja valumavedet huuhtoutuvat Pitkänpuroa myöten suodattamatta Oulujärveen. Tausta-arvoina ei voi käyttää kaivoksen koelouhintojen aiheuttamien päästöjen kohottamia esim. nikkeli- ja arseeniarvoja. Viitataan GTK:n mittaamiin kohonneisiin näytearvoihin koelouhosalueilla.

Koelouhosten turvallisuus

Koelouhokset pitää täyttää ja aidata asianmukaisesti, ettei niistä ole turvallisuushaittaa maastossa liikkujille.

Muuta

Kaivostoiminta-alueista ja -syvyydestä, louhintamäärästä sekä -ajoista on ristiriitaista tietoa. Esimerkiksi Pitkäperän ja Mieslahden kaivospiirien louhintamäärätiedot ovat samat.

Pitkäperän ja osin Mieslahden kaivospiiri kuuluvat oikeusvaikutteiseen Oulujärven rantayleiskaava-alueeseen. Viitataan Paltamon kunnanhallituksen päätökseen (29.1.2013 46 §) kaivospiirien alueesta.

Jos kaivostoiminta aiotaan käynnistää, täytyy yleiset ja yhteiset edut -pykälien mukaan asia kuuluttaa uudestaan (Kaivoslaki 181 §, 52 § ja 125 §).

Tukesin kuulutus kaivospiireistä Mieslahti ja Pitkäperä 26.2.2014 Väylä-lehdessä oli puutteellinen. Tukesin kuulutuksissa ei mainittu tarkasti, mitä

asioita kuulutukset koskevat.

Vaadimme Tukesia harkitsemaan uutta kuulutusta.

Tukesin on vaadittava Kainuun ELY-keskusta ryhtymään YVA-lain 6 pykälässä tarkoitettun päätöksen harkinnanvaraisen YVA-menettelyn soveltamisesta kaivospiirien Mieslahti (3030), Tyynelä (5490), Pitkäperä (886), Jormua1(806) ja Maailmankorpi (6492) yhteisvaikutusten arvioimiseksi.

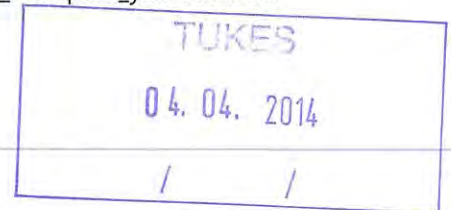
Mieslahdessa

Etunimi Sukunimi

Marttala Elina

Lähettäjä: KaivosAsiat
Lähetetty: 7. huhtikuuta 2014 16:19
Vastaanottaja: Marttala Elina; Leinonen Ossi
Aihe: VL: Muistutukset Mieslahti 3030 laajennus ja Mieslahti ja Pitkäperä yleiset ja yksityiset edut
Liitteet: 2014_03_24_Mieslahti laajennus 3030 lk.docx; 2014_03_24_Muistutus_Mieslahti vanha lk. yleiset.doc; 2014_03_24_Muistutus_Pitkäperä_yleiset lk.doc

---

Lähettäjä: Lauri Kemppainen [<mailto:lauri.kemppainen@pp.inet.fi>]
Lähetetty: 4. huhtikuuta 2014 12:31
Vastaanottaja: KaivosAsiat
Aihe: Muistutukset Mieslahti 3030 laajennus ja Mieslahti ja Pitkäperä yleiset ja yksityiset edut

Tukes kaivosasiat.

Muistutukset:

Mieslahden 3030 kaivospiirin laajentamisen osalta.

Mieslahden ja Pitkänperä kaivospiirien yleiset ja yksityiset edut.

Mieslahdessa 24.3.2014

Lauri ja Maija Liisa Kemppainen

Lauri ja Maija Liisa Kemppainen
Kuusimäentie 4
88380 Mieslahti
lauri.kemppainen@pp.inet.fi
0400-169679

MUISTUTUS

24.3.2014

Tukes/kaivosasiat
Valtakatu 2
96100 ROVANIEMI
kaivosasiat@tukes.fi

Kohde (Nimi ja KaivNro): Mieslahti 3030
Luvan hakija: Mondo Minerals B.V.

Asia: **Muistutus ennen yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeellisten määräysten antamista ja vakuuksien määräämistä**

Muistutukset/vaatimukset:

Koelouhosten vedet

On varmistettava kaivosalueen valumavesien riittävä puhdistus. Nyt sadevedet ja valumavedet huuhtoutuvat Pitkänpuroa myöten suodattamatta Oulujärveen. Tausta-arvoina ei voi käyttää kaivoksen koelouhintojen aiheuttamien päästöjen kohottamia esim. nikkeli- ja arseeniarvoja. Viitataan GTK:n mittamiin kohonneisiin näytearvoihin koelouhosalueilla.

Koelouhosten turvallisuus

Koelouhokset pitää täyttää ja aidata asianmukaisesti, ettei niistä ole turvallisuushaittaa maastossa liikkujille.

Muuta

Kaivostoiminta-alueista ja -syvyydestä, louhintamäärästä sekä -ajoista on ristiriitaista tietoa. Esimerkiksi Pitkäperän ja Mieslahden kaivospiirien louhintamäärätiedot ovat samat.

Pitkäperän ja osin Mieslahden kaivospiiri kuuluvat oikeusvaikutteiseen Oulujärven rantayleiskaava-alueeseen. Viitataan Paltamon kunnanhallituksen päätökseen (29.1.2013 46 §) kaivospiirien alueesta. Kaivospiiriä tulee pienentää ettei se ulotu yleisrantakaavan alueelle ja Savirannan paikallistien pohjoispuolelle.

Jos kaivostoiminta aiotaan käynnistää, täytyy yleiset ja yhteiset edut -pykälien mukaan asia kuuluttaa uudestaan (Kaivoslaki 181 §, 52 § ja 125 §).

Tukesin kuulutus kaivospiireistä Mieslahti ja Pitkäperä 26.2.2014 Väylä-lehdessä oli puutteellinen. Tukesin kuulutuksissa ei mainittu tarkasti, mitä asioita kuulutukset koskevat.

Vaadinme Tukesia harkitsemaan uutta kuulutusta.

Tukesin on vaadittava Kainuun ELY-keskusta ryhtymään YVA-lain 6 pykälässä tarkoitetun päätöksen harkinnanvaraisen YVA-menettelyn soveltamisesta kaivospiirien Mieslahti (3030), Tyynelä (5490), Pitkäperä (886), Jormua1(806) ja Maailmankorpi (6492) yhteisvaikutusten arvioimiseksi.

Mieslahdessa 24.03.2014

Lauri ja Maija Liisa Kemppainen

Lauri Kemppainen

Lähtettäjä: "Lauri Kemppainen" <lauri.kemppainen@pp.inet.fi>
Päivä: 11. maaliskuuta 2014 11:25
Vastaanottaja: <arto.laurikainen@paltamo.fi>; "Karjalainen Mikko" <mikko.karjalainen@paltamo.fi>; "Lauri Kemppainen" <lauri.kemppainen@pp.inet.fi>
Liite: 2014_03_07_Muistio Mieslahden kaivostilaisuudesta.pdf
Aihe: Fw: Muistio Mieslahden Opistolla 7.3.2014 Pidetystä kaivostilaisuudesta

Arto Laurikainen / Paltamon kunnanhallitus

Saate:

Osallistujien pyynnöstä lähetän kokousmuistion Paltamon kunnanhallitukselle tiedoksi ja käsiteltäväksi.

Muistiossa kohta 7.

Kohdassa esitetään vaatimus Kainuun Elinkeino- ja Ympäristökeskukselle, että se vaatii Mondoa tekemään kaikkia kaivospiiriä käsittävän YVA:n Paltamon ja Kajaanin kaupungin alueella olevista kaivoshankkeista. Liitteessä kaivoskartta.

ELY on lausunnoissaan todennut YVA:n tarpeen, mutta ei ole sitä vielä esittänyt.

Pyydämme Paltamon kunnanhallitusta ottamaan tämän huomioon lausuntoja antaessa Tukeisiin ja samalla esittämään YVA:n kannan Kainuun ELY:lle.

Esitämme saman pyynnön Kajaanin kaupunginhallitukselle.

Kokouksen puolesta: Lauri Kemppainen, kokouksen pj.
puh. 0400-169679

9.3.2014

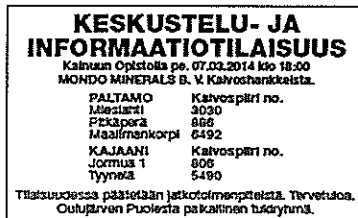
Paikka Kainuun Opisto, Tahvintie 4, Mieslahti
Aika 7.3.2014 klo 18.00–20:30
Läsnä 31 henkilöä (liite 1)

1 Avaus

Puheenjohtajana toiminut Lauri Kempainen avasi tilaisuuden klo 18:00. Hän toivotti osallistujat tervetulleiksi ja esitteli asialistan. Muistion kirjoitti Kaisu Möttönen.

2 Koollekutsu ja -kutsujat

Kokoontumisesta ilmoitettiin Koti Kajaani -lehdessä 1-2.3.2014. Koollekutsujina ovat paikalliset kaivosalueen vaikutuspiirissä asuvat ja mökkeilevät ihmiset.

3 Viranomaisten roolit ja vastualueet: AVI, ELY ja TUKES sekä esimerkki lupaprosessista

Lauri Kempaisen esittämät asiat pääpiirteittäin liitteessä (lopussa oleva liite 2).

4 Mieslahden ympäristöluvan ja vesitalous luvan tilannekatsaus

Mondo Minerals B.V. haki vuoden 2012 lopulla Mieslahden kaivokselle Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta (P-S AVI) ympäristö-, vesitalous- ja toiminnanaloittamislupaa, jonka P-S AVI hylkäsi lokakuussa 2013. Mondo Minerals B.V. valitti päätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen heti marraskuussa 2013. Muutama kyläyhdistys, metsästysseura ja useat maanomistajat laativat asiasta vastinekirjelmän. Päätöksen saamiseen arvioidaan menevän noin vuosi.

5 Ajankohtaista kaivoshankkeista

Markku Vehviläinen kertoi ajankohtaista tietoa kaivoshankkeittain (kartta liitteessä 3).

Mieslahti (3030)

Kaivospiiri on voimassa. Mondo Minerals B.V. on hakenut alueelle ympäristö-, vesitalous- ja toiminnanaloittamislupaa (katso kohta 4). Suunniteltuna on avolouhoksen perustaminen. Sitä ympäröi kolme Natura-alueita. Kaivoksen uusista lisäalueista on kuulutukset menossa.

Pitkäperä (886) ja Mieslahti (3030) vanha alue

Tukes on myöntänyt Mondo Minerals B.V.ille jatkoajan työhön ryhtymisestä. Tukes on nyt kuuluttanut alueen kaivosturvallisuusseikoista. Pitkäperän alueelta ei ole tehty Ympäristön vaikutusten arviointi (YVA) -selvitystä eikä AVI:lle kaivostoiminnan aloittamiseen tarvittavia ympäristö- eikä muita suunnitelmia. On ollut kaivoslupa-asioissa käsittelyssä vuodesta 1954.

Maailmankorpi (6492)

Vedet valuvat Kylmä-puroa pitkin Jormuanlahteen. Ei ole tehty ympäristövaikutusten arviointia (YVA). Mondo Minerals B.V. katsoo, että Mieslahden kaivoshankkeen YVA kattaisi myös Maailmakorven alueen. Kaivospiiri päätös on tehty. Kuulutus on vireillä.

Heinisu

Heinisuosta on kaksi erilaista hakemusta vireillä: valtaushakemus, joka on juuri hyväksytty ja josta kuulutus on vireillä sekä Mieslahden laajennushakemus vain tien osalta.

Mölkänrinne

Valtaushakemus on peruttu 11.2.2014. Nyt haetaan Mölkänrinnettä Mieslahden kaivospiiriin ja samalla haetaan Heinisuon kautta tiealuetta Mieslahden lisäalueeksi. Kaivosyhtiö varmistaa avolouhoksen laajentamista.

Tyynelä

Kaivospiiri on olemassa. Nyt haetaan jatkoaikaa kaivospiirille. Vedet valuvat sekä Jormuanlahteen että Mieslahteen. Ei ole tehty ympäristövaikutusten arviointia.

Jormua 1

Kaivospiiri on jo olemassa. Nyt haetaan jatkoaikaa kaivospiirille. Vedet valuvat Pohjajoen kautta Jormuanlahteen. Ei ole tehty ympäristövaikutusten arviointia. Talkkitechdas toiminut 40-luvulta lähtien 20-30 vuotta.

Keskustelua:

- Vaaditaan, että alueelle on tehtävä uusi kaikkia alueet kattava YVA-selvitys. YVA on tehty vain Mieslahden alueelle. Alueiden yhteisvaikutusta ei ole tarkasteltu.
- ELY-keskus on kirjoittanut raporteissaan uuden YVAN tarpeesta laajemmalle alueelle. Se ei vielä esitä vaatimusta uuden YVAN tekemiselle.
- Pöyryn tekemässä YVA-selvityksessä on paljon virheitä ja puutteita esimerkiksi vedenkorkeudet.

6 Laajoja vaikutuksia

Alueille ei kukaan halua rakentaa, maan arvo laskee eivätkä kiinteistöt mene kaupaksi. Kunta tai kyläseurat eivät voi kehittää alueita. Epätietoisuus on jatkunut jo 60 vuotta.

Vaikutuksia mm. melu-, ilma-, kala-, kasvisto- ja pölyhaittoja sekä nikkeli ja arseenivaikutukset vesistöön. Kaivos vaikuttaa ihmisten jokapäiväiseen elämään.

Kaivoslaki velvoittaa ottamaan talteen kaikki malmit. Kaivokset kertovat louhivansa talkkia. Ei pidä laskea pois sitä, ettei myös nikkeliä louhittaisi. Minne rakennetaan rikastamo?

Kaivosten vaikutukset eivät ole pelkästään kuntakohtaisia. Miksi hakemuksia käsitellään kunnittain, vaikka vedet valuvat joskus kunnasta toiseen kunnan rajoja katsomatta.

7 Jatkotoimenpiteet

Kaikissa kokouksessa käytetyissä puheenvuoroissa vastustettiin jyrkästi vireillä olevaa kaivostoimintaa Oulujärven alueella. Ainoastaan yksi puheenvuoron käyttäjä ilmoitti hyväksyvänsä kaivostoiminnan alueelle.

Lähetetään vaatimus Kainuun ELY-keskukselle, että sen on vaadittava Mondoan tekemään uusi kaikki alueen kaivosalueet kattava yhteinen laajempi ympäristövaikutusten arviointi (YVA). Vaatimus osoitetaan myös Paltamon kunnan ja Kajaanin kaupungin hallituksille. Jaetaan tietoa laajasti tiedotusvälineille.

Vaatimus pohjaa työstää pienryhmä, jossa ovat Lauri Kemppainen, Markku Vehviläinen, Liisa Penttilä, Jukka Peltonen, Martta Kemppainen, Heikki Kemppainen, Timo Pisto, Sanni Väisänen, Kaisu Möttönen ja Airi Husso. Virallisen vaatimus pohjan tekemiseen kysytään neuvoa Janne Kumpulaiselta.

Lisäksi asianosaiset voivat tehdä seuraavia vireillä olevia muistutuksia/valituksia:

Mieslahti (3030)

Kaivospiirin muuttamista koskevasta hakemuksesta on lähetettävä mielipiteet ja muistutukset 14.3.2014 mennessä Tukesiin. Jatkoaika on saatu 24.3.2014 saakka.

Pitkäperä (886), Mieslahti (3030)

Kuulutetuista kaivospiireistä mielipiteet ja muistutukset on lähetettävä 24.3.2014 mennessä Tukesiin.

Maailmankorpi (6492)

Tukesin tekemästä kaivospiiripäätöksestä voi valittaa 20.3.2014 mennessä Oulun hallinto-oikeuteen (97 €).

Heinisuo (8961)

Valtausoikeushakemuksesta valitus on tehtävä 3.4.2014 mennessä Oulun hallinto-oikeuteen (97 €).

Tyynelä (5490)

Kuulutusta kaivospiiristä mielipiteet ja muistutukset on tehtävä 24.3.2014 mennessä Tukesiin.

Jormua 1 (806)

Kuulutetusta kaivospiiristä mielipiteet ja muistutukset on tehtävä 24.3.2014 mennessä Tukesiin.

8 Muuta

Lisätietoa:

Tukesin sivut:

<http://www.tukes.fi/kaivosasiat>

Adressi ja kirjoituksia asiasta:

<http://www.adressit.com/mieslahti>

KAIVOASIOIDEN KÄSITTELY VIRANOMAISET

Hakijan hakemus lähtökohta

Tukes = Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

valtaukset

varaukset

kaivospiirit

ELY = Elinkeino- ja ympäristökeskus

Tukes pyytää lausunnot

Kunta Tukes pyytää lausunnot

Maanomistajat

Tukes tiedottaa asiasta kirjallisesti

Yleinen kuuleminen

Tukes tiedottaa paikallisessa lehdessä

Kaivospiiritoimitus

Maanmittaustoimisto suorittaa

Käsitellään maanomistajien korvaukset

YVA = Ympäristövaikutusten arviointi, hakijan tehtävä

Ely päättää sen tekemisestä

Ely vastaa kuuluttamisesta

ELY käsittelee valitukset

Kaivostoiminnan aloittamisen suunnitelmat AVI:lle

Hakija tekee suunnitelmat

AVI = Aluehallinto virasto käsittelee suunnitelmat ja pyytää lausunnot

Pyytävät lausunnot, ELY, kunta,

Maanomistajille tiedoksi

Yleinen kuulutus hakemuksen lehdessä

AVI tekee päätöksen lupahakemuksista

Ympäristölupa

Vesilupa

Toiminnan aloittamislupa

Valitusviranomaiset

Hallinto-oikeudet

Korkein hallinto-oikeus

Korvaukset haitoista AVI

päättää vesialueen osalta korvaukset

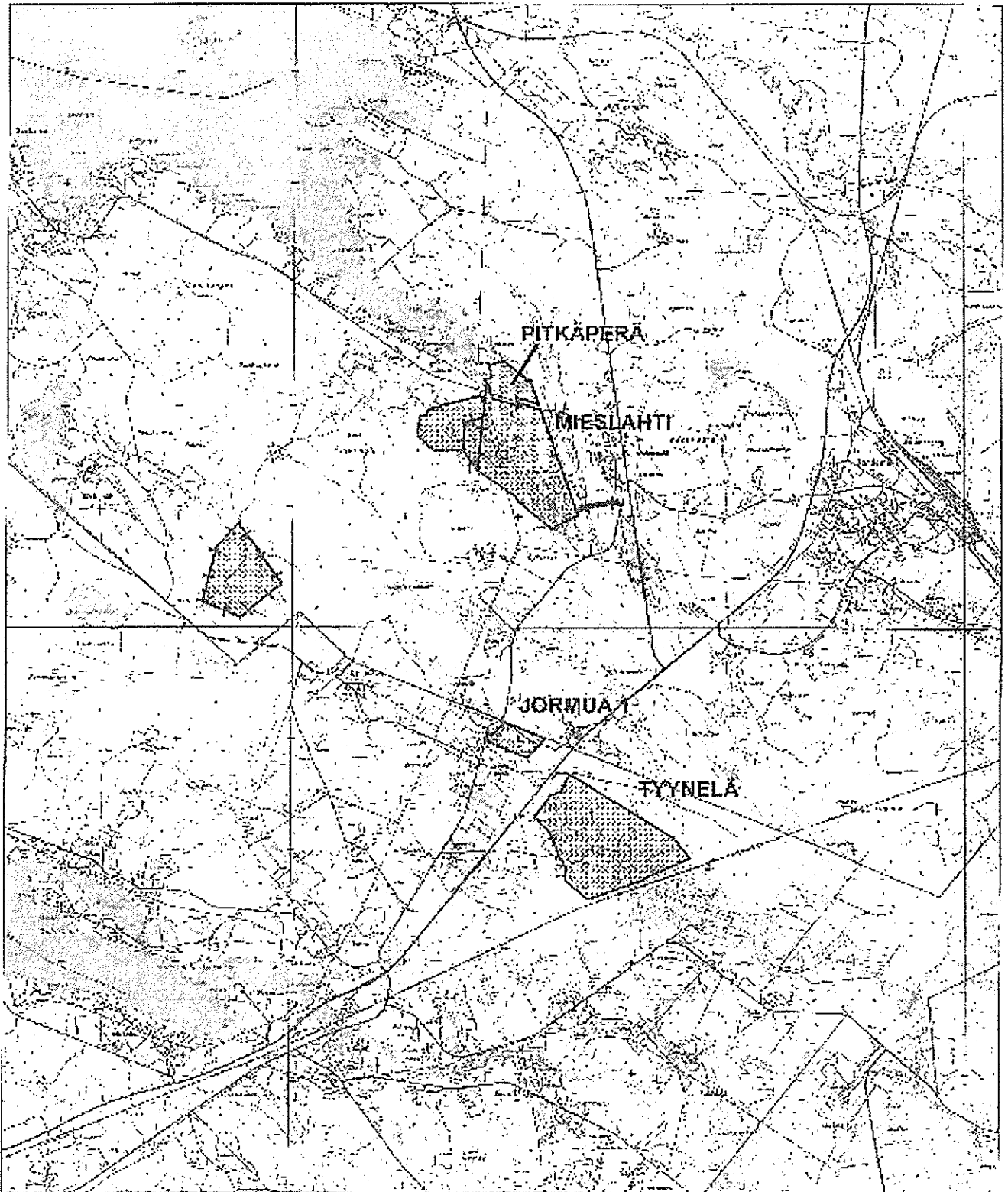
Käräjäoikeus päättää muut korvaukset

asianomaisen tehtävä korvausvaatimus

http://www.tukes.fi/Tiedostot/Kuulutukset_yleiset_ja_yksityiset_edut/nettikuulutuspitk%c3%a4per%c3%a4.pdf
sivu on kopioitu Tukesin internetsivulta

tukes

Turvallisuus- ja terveystieteiden tutkimuskeskus

KAIVOSPIIRIT MIESLAHTI, PITKÄPERÄ, JORMUA 1 JA TYYNELÄ

Marttala Elina

Lähettäjä: KaivosAsiat
Lähetetty: 24. maaliskuuta 2014 8:53
Vastaanottaja: Marttala Elina; Leinonen Ossi
Aihe: VL: Mielipiteet ja muistutukset
Liitteet: Muistutus-mielipide-Jormua 23.3.2014.odt; muistutus-mielipide-pit-mie 2014.odt; Muistutus-mielipide-Tyynelä 23.3.2014.odt

---

Lähettäjä: Peltonen Jukka ja Huotari Teija [<mailto:eammeer@viesti.net>]

Lähetetty: 23. maaliskuuta 2014 20:53

Vastaanottaja: KaivosAsiat

Aihe: Mielipiteet ja muistutukset

Ohessa muistutukset/mielipiteet koskien Jormua1 kaivosNro 806 ja Tyynelä kaivosNro 549 sekä Pitkäperä kaivosNro 886 ja Mieslahti kaivosNro 3030 mahdollisine laajennuksineen, yleisten ja yksityisten etujen turvaaminen ja vakuuden määrääminen.

Teija Huotari ja Jukka Peltonen
Vasikkavaarantie 184
87970 Jormua
alaskasta@gmail.com

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Mielipide kaivospiirien Pitkäperä 886 ja Mieslahti 3030 mahdollisine laajennuksineen koskien yksityisiä ja yleisiä etuja sekä vakuuksien määräämistä.

Paheksomme, ettei näitä ole kuulutettu Kajaanissa, koska me emme voi olla jatkuvasti seuraamassa esimerkiksi Rovaniemen kaupungin ilmoitustaulua.

Mielestämme näiden kaivospiirien sekä kaivospiirien Jormua 806, Tyynelä 5490 ja Maailmankorpi 6492 yhteisvaikutuksista on tehtävä ympäristövaikutusten kokonaisarvio, ennen kuin asiassa voi edetä. Kaivospiirit ovat samaa talkki- ja nikkeli-aluetta. Ne ovat toistensa läheisyydessä ja niiden yhteisvaikutus on enemmän kuin yksittäiset vaikutukset.

Pyydämme tiedot päätöksestä.

Jormuassa 24.3.2014

Teija Huotari
Jukka Peltonen
Vasikkavaarantie 184
87970 Jormua

Rak Nro 58:2 Alaska

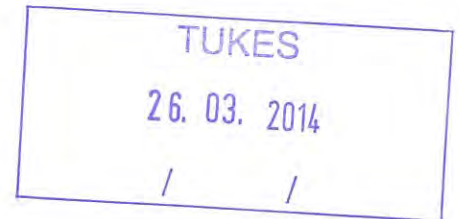

Marttala Elina

Lähettäjä: KaivosAsiat
Lähetetty: 27. maaliskuuta 2014 8:16
Vastaanottaja: Marttala Elina; Leinonen Ossi
Aihe: VL: Jormuan kylä- ja asukasyhdistyksen mielipide
Liitteet: Jormuan lausunto 26.3.docx

3030

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähettäjä: Miikka Kortelainen [<mailto:miikkakortelainen@suomi24.fi>]
Lähetetty: 26. maaliskuuta 2014 21:06
Vastaanottaja: KaivosAsiat
Aihe: Jormuan kylä- ja asukasyhdistyksen mielipide

Terveisin Miikka Kortelainen

TUKES
KAINUUN ELY-KESKUS

ASIA: Muistutus/mielipide/vaatus koskien kaivospiirejä -
Kaiv.Nro 5490 Tyynelä avaamaton kaivospiiri, jonka vaikutukset selvittämättä, Kajaani
-KaivNro 806 Jormua1, vanha käytöstä poistettu kaivospiiri, jota on jatkettu tuntemattomasta
syystä, Kajaani
-KaivNro 3030 Mieslahti, ympäristölupa hylätty, mutta kaivospiirille haettu laajennusta, Paltamo
-KaivNro 886 Pitkäperä, vanha kaivospiiri, niveltyy Mieslahden kaivospiiriin, Paltamo -
KaivNro 6492 Maailmankorpi, kaivospiiri ei lainvoimainen, Paltamo

VIITE: Kuulutukset yksityisten ja yleisten etujen turvaamiseksi sekä vakuuksien määräämiseksi
kaivoslain nojalla

Jormuan ja läheisten Mieslahden ja Savirannan kylien alueille on suunnitteilla useita kaivospiirejä. Uuden kaivoslain 2011 nojalla on annettu mahdollisuus asukkaiden yksityisten ja yleisten etujen sekä vakuuksien huomioon ottamiseksi tehdä muistutuksia ja mielipiteitä. Ohessa mainittujen kaivoshankkeiden yhteisvaikutusta ei ole käsitelty kokonaisuutena. Ne ovat varsin eri vaiheissa, kuulutettu eri kuntien alueella, vaikutusalue ulottuu sekä Kajaaniin että Paltamoon.

Jormuan kylä on maakuntakaavassa A-merkinnällä, eli erityisesti asumiskäyttöön soveltuvaksi merkitty.

Erytyisesti Jormua1 -kaivospiiri (806) on ristiriitainen oikeusvaikutteisen Jormuanlahden osayleiskaavan kanssa, joka on saanut lainvoiman 2007. Kylälle on rakennettu uutta rakennuskantaa, poikkeusluvin myös Pohjajokivarteen, joka sijaitsee hieman osayleiskaavan ulkopuolella, mutta joka Pohjajoki sijaitsee suoraan Tyynelän (5490) alapuolella ja virtaa Jormuanlahteen osayleiskaavan puolelle. Jormuan alueelle on myös rakennettu vesi- ja viemäritekniikka pohjautuen kaavojenkin asuinaluemerkitykseen. Maailmankorven (6492) vaikutukset kohdistuvat suoraan oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueelle, vaikka se näyttääkin sijaitsevan juuri ja juuri Paltamon puolella. Jormua 1 (806) on yleiskaavassa ja sijaitsee aivan Paltamon puolella olevan huoltoaseman vieressä. Mieslahden (3030) ja Pitkäperän (886) vaikutukset ulottuvat myös Kajaanin puolelle eivätkä pysähdy kuntarajalle.

Erytyisesti on huomattava, että Tukes on kuuluttanut aiemmin 2013 ainakin osan kaivospiireistä talkkikaivoksina, mutta ne ovat muuttuneet päätösprosessissa talkki- ja nikkeli-kaivoksiksi. Tämä loukkaa kansalaisten perusturvaa ja edellyttää kaikkien mainittujen kaivospiirien purkamista virheellisessä järjestyksessä syntyneinä.

Ellei nyt esillä olevia kaivospiirejä pureta, vaadimme, että kaikkien Jormuan ja läheisten alueiden kaivospiirien osalta käydään uusi kuulutuskierron ja käynnistetään laaja ympäristövaikutusten arviointi eli YVA-menettely. Kaivospiirien yhteisvaikutuksia alueen luonnolle, asutukselle ja infrastruktuurille ei ole tutkittu kylliksi.

Kaivoskirjat on saatettava nähtävillemme, jotta voimme esittää yksilöidyt vaatimuksemme.

Kaivospiirille Jormua 1 (806) on määrättävä riittävät vakuudet kaivoksen asianmukaisen jälkihoidon suorittamiseksi. Koska kyseessä on kiistatta entinen kaivostoiminta, joka on loppunut, on asetettava kaivoslain 108 § mukainen vakuus vanhan talkkikaivoksen asianmukaisen ja osayleiskaavan vaatiman l o p p u k ä y t ö n varmistamiseksi. Tukesin tulee kehottaa hakijaa välittömiin selvityksiin, jotta kaivoslain v a k u u s voidaan asettaa määräajassa, ilman viivytystä. Tukesin tulee teettää kaavasta johtuvat luonnonsuojelulain sekä vesilain mukaiset selvitykset käyttövaihtoehdoista jo nyt. Vesiselvityksiin kuuluu vaikutusten arviointi pohjavesiin (vesi seisoo altaassa ja imeytyy pohjavesiin). Pintavesivaikutuksia on voinut aiheutua nikkelin liukenemisen muodossa (Pöyryn arvio). Kylmäpuroon ja Jormuanlahteen ei tule päästää purkuvesiä. Niiden osalta tulee huomioida muut hankkeet ja yhteisvaikutus virtavesiin. Vakuus tulee asettaa ilman asian käsittelyn lykkäämistä. Perustelemme vaatimustamme sillä, että vakuusmääräys ja sitä edeltävät selvitykset ovat välttämättömiä tärkeän yleisen edun kannalta.

Tyynelän (5490) liki 80 hehtaarin suuruinen talkki- ja myös nikkeli-kaivos on tutkimatta kokonaan vaikutuksiltaan ympäristöön, asutukseen, liikenteeseen, ihmisten terveyteen ja asumisviihtyvyyteen. Kyseessä on avolouhos. Tyynelässä ei ole tehty lakien vaatimia selvityksiä. Koska kokonaisvaikutusten arvio puuttuu kaikilta osin, ei toistaiseksi voida antaa tarpeellisia määräyksiä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi.

Vain kaikkien mainittujen alueiden yhteinen arviointi luo todellisen kokonaiskuvan kaivospiirien yhteisvaikutuksista, vaikka niitä ei kerralla avattaisikaan kaivoskäyttöön. Lisäksi kaikki muut alueelle mahdolliset tulevat kaivoshankkeet on tuotava tietoomme. Tukesin tulee tuoda asia uuteen käsittelyyn, kunhan Ely on tehnyt itsekin vaatimansa päätöksen harkinnanvaraisen YVAN käynnistämiseksi näillä kaivospiireillä yhteisesti. Kuulutukset on tehtävä kaikista po. kaivospiireistä samanaikaisesti sekä Paltamossa että Kajaanissa ja tieto asioissa ilmenevistä uusista päätöksistä ja suunnitelmista on toimitettava käyttöömmme.

JORMUAN KYLÄ- JA ASUKASYHDISTYS RY

Miikka Kortelainen, puheenjohtaja
Kuurnantie 1 B 25, 87200 Kajaani
puh. 0451335123
sähköposti: miikkakortelainen@suomi24.fi

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki

Viite Mieslahti KaivNro 3030

Mondo Minerals B.V. Branch Finland:n vastine kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamiseksi ja vakuuden määrittämiseksi (kaivoslaki 621/2011 40§)

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (myöhemmin TUKES) on pyytänyt Mondo Minerals B.V. Branch Finland:lta (myöhemmin Mondo Minerals tai toiminnanharjoittaja) vastinetta kuulemisessa annettuja lausuntoja ja mielipiteitä.

Vastineina esitämme kunnioittaen seuraavaa:

1. Kainuun Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Kainuun Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) viittaa aikaisempiin lausuntoihinsa mm. Mieslahden ympäristölupahakemuksesta 19.9.2013 ja 17.3.2014 Mieslahden kaivospiirin laajennushakemuksesta ja toteaa, ettei sillä ole tässä vaiheessa tarvetta lausua asiassa tarkemmin. Em. lausunnoissa ELY-keskus on tuonut esille mm. alueella olevat liito-oravan ja viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat sekä valkovuokon esiintymispaikat.

Mondo Mineralsilla ei ole vastattavaan ELY-keskuksen lausuntoon.

2. Paltamon kunnan lausunto

Paltamon kunnan lausunnossa todetaan, että päätöksessä on otettava huomioon Paltamon kunnanhallituksen ja Paltamon kunnan lupa- ja valvontalautakunnan lausunnot, Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätös ja, että vakuuden tulee kattaa kaikki mahdollisesti aiheutuvat vahingot ja haitat sekä vaatii, että alueille on tehtävä kaikki suunnitellut kaivosalueet kattava ympäristövaikutusten arviointi.

Mondo Minerals toteaa, että kunnanhallituksen ja lupa- ja valvontalautakunnan lausunnot liittyvät ympäristölupahakemukseen ja niissä esille tuodut asiat liittyvät lähtökohtaisesti ympäristölupahakemukseen. Mondo Minerals toteaa lisäksi, että se on saanut Kainuun ELY-keskukselta 3.4.2014 lausuntopyynnön liittyen vetoomuksiin, joissa vaaditaan harkinnanvaraisen YVA menettelyn aloittamista Mieslahden-Pitkäperän, Tyynelän, Jormuan ja Maailmankorven hankkeita koskien. Mondo Minerals on toimittanut asiassa lausuntonsa 8.5.2014. Kainuun ELY-keskus toteaa 16.5.2014 antamassaan lausunnossa, että se ei näe tässä vaiheessa tarkoituksenmukaiseksi vaatia Mondo Mineralsilta esitystä harkinnanvaraisen YVA-menettelyn soveltamiseksi em. alueita koskien.

3. Kainuun liiton lausunto

Kainuun liiton lausunnossa todetaan, että Mieslahden alue on maakuntakaavassa osoitettu kohdemerkinnällä ek, kaivostoimintaan tarkoitettu alue ja, että kaavan suunnittelumääräyksissä todetaan, että "Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä." Edelleen lausunnossa todetaan, että kaivospiirin lähialueella on pysyvää ja loma-asutusta ja kaivostoiminnan lupamenettelyssä on kiinnitettävä erityistä huomiota alueen lähiasutukselle ja Natura 2000 –verkostoon kuuluville alueille kohdistuviin haittoihin, vaikutuksiin ja toimenpiteisiin.

Mondo Mineralsilla ei ole lisättävää lausuntoon.

4. Mieslahden kyläyhdistys ry:n mielipide

Mieslahden kyläyhdistys ry vaatii mielipiteessään hylkäämään Mieslahden kaivospiirin laajennushakemuksen, kyseisen alueen kaikkien satelliittikaivospiirien tilanteen tarkistamisen kaivospiirikohtaisella menettelyllä ja vaatii kaivosoikeuksien perumista. Kyläyhdistys perustelee vaatimuksiaan mm. puutteilla kuulutuksissa ja kuulutusasiakirjoissa sekä kaivospiirin laajennushakemuksessa ja kaivospiirien yhteisvaikutusten arvioinnin puutteella.

Mondo Minerals toteaa, että alueen kaivospiirit muodostavat merkittävän reservin yhtiön Sotkamon tehtaalte ja käynnissä olevat monet päällekkäiset lupaprosessit ajoittuvat osin sattumalta, osin lainsäädännön muuttumisen vuoksi samaan aikaan ja saattavat luoda kuvan pilkkomisesta vaikka siitä ei tosiasiallisesti ole kyse. Mielipiteessä tuodaan esille seikkoja, jotka eivät suoranaisesti liity nyt käsiteltävänä olevaan asiaan vaan ennemminkin kaivospiirin laajennukseen ja ympäristölupaprosessiin. Ympäristövaikutukset selvitetään kattavasti YVA- ja ympäristölupaprosesseissa ja niille annetaan yksityiskohtaiset määräykset vastaavissa päätöksissä.

5. Heikki Kemppaisen mielipide

Heikki Kemppaisen mielipide on käytännössä saman sisältöinen kuin Mieslahden kyläyhdistyksen mielipide ja sen on lisäksi allekirjoittanut 11 muuta henkilöä.

Mondo Minerals viittaa aiemmin lausumaansa.

6. Liisa Penttilän mielipide

Mielipiteessä ovat mukana myös Reijo Jokinen ja Raimo Jokinen. Mielipiteessä tuodaan esille koelouhosten vesien laatu ja turvallisuus ja huomautetaan asiakirjojen tiedoista ja kuulutuksen puutteellisuudesta.

Mondo Minerals toteaa, että koelouhosalueelta valuvien vesien laatua tarkkaillaan ja louhokset on aidattu. Mieslahden ja Pitkäperän kaivospiirit muodostavat yhden kokonaisuuden vaikkakin ovat erillisiä kaivospiirejä; sen vuoksi asiakirjoissa esitetyt tiedot koskevat molempia kaivospiirejä koska niiden erottaminen toisistaan olisi keinotekoisia ja edelleen pilkkoisi asioita hankalammin hahmotettaviksi.

7. Martta Kemppaisen, Kaisu Möttösen, Kari Silvennoisen sekä Lauri ja Maija Liisa Kemppaisen mielipiteet

Em. ovat jättäneet erilliset mutta käytännössä saman sisältöiset mielipiteet kuin Liisa Penttiläkin. Mielipiteissä tuodaan esille koelouhosten veden laatu ja turvallisuus, viitataan ristiriitaisiin tietoihin asiakirjoissa ja kuulutuksen puutteellisuuteen ja vaaditaan YVA-menettelyä yhteisvaikutusten arvioimiseksi.

Mondo Minerals viittaa aiemmin lausumaansa koelouhosten tilasta ja Mieslahden ja Pitkäperän kaivospiirien suhteesta sekä asiakirjojen tiedoista. YVA-menettely vaatimuksesta viitataan kohdassa 2 lausuttuun.

8. Teija Huotarin mielipide

Teija Huotari paheksuu mielipiteessään sitä, että kuulutuksia ei ole tehty Kajaanissa ja vaatii hankkeiden yhteisvaikutusten ympäristövaikutusten kokonaisarviota.

Mondo Minerals viittaa aiemmin lausumaansa.

9. Jormuan kylä- ja asukasyhdistyksen mielipide

Jormuan kylä- ja asukasyhdistyksen mielipiteessä, joka on jätetty saman sisältöisenä koskien Tyynelään, Jormuan, Mieslahden, Pitkäperän ja

Maailmankorven kaivospiirejä, tuodaan esille kaavoitustilanne ja se, että kaivostoiminnan vaikutukset eivät pysähdy kuntarajalle. Mielipiteessä viitataan lisäksi siihen, että ainakin osa kaivospiireistä on aikaisemmin kuulutettu talkkikaivoksina mutta ne ovat muuttuneet talkki- ja nikkeli-kaivoksiksi ja vaatii niiden purkamista. Edelleen vaaditaan, että ellei kaivospiirejä pureta, täytyy käydä uusi kuuluskierrös ja käynnistää YVA-menettely.

Mondo Minerals viittaa aiemmin lausumaansa ja korostaa, että kaivokset ovat talkkikaivoksia, joista talkkimalmien rikastuksen yhteydessä hyödynnetään myös malmin sisältämä nikkeli. Mielipiteessä esitetyt vaatimukset ovat perusteettomia tai tulevat käsiteltyä muissa lupaprosessissa.

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. **Valitusaika päättyy 24.7.2014.**

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, 90100 Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Puhelin: Puhelin: 029 56 42800

Faksi: Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao(at)oikeus.fi

Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä.